IX. évfolyam, 5. szám
1953 január 29.

Ludas Matyi

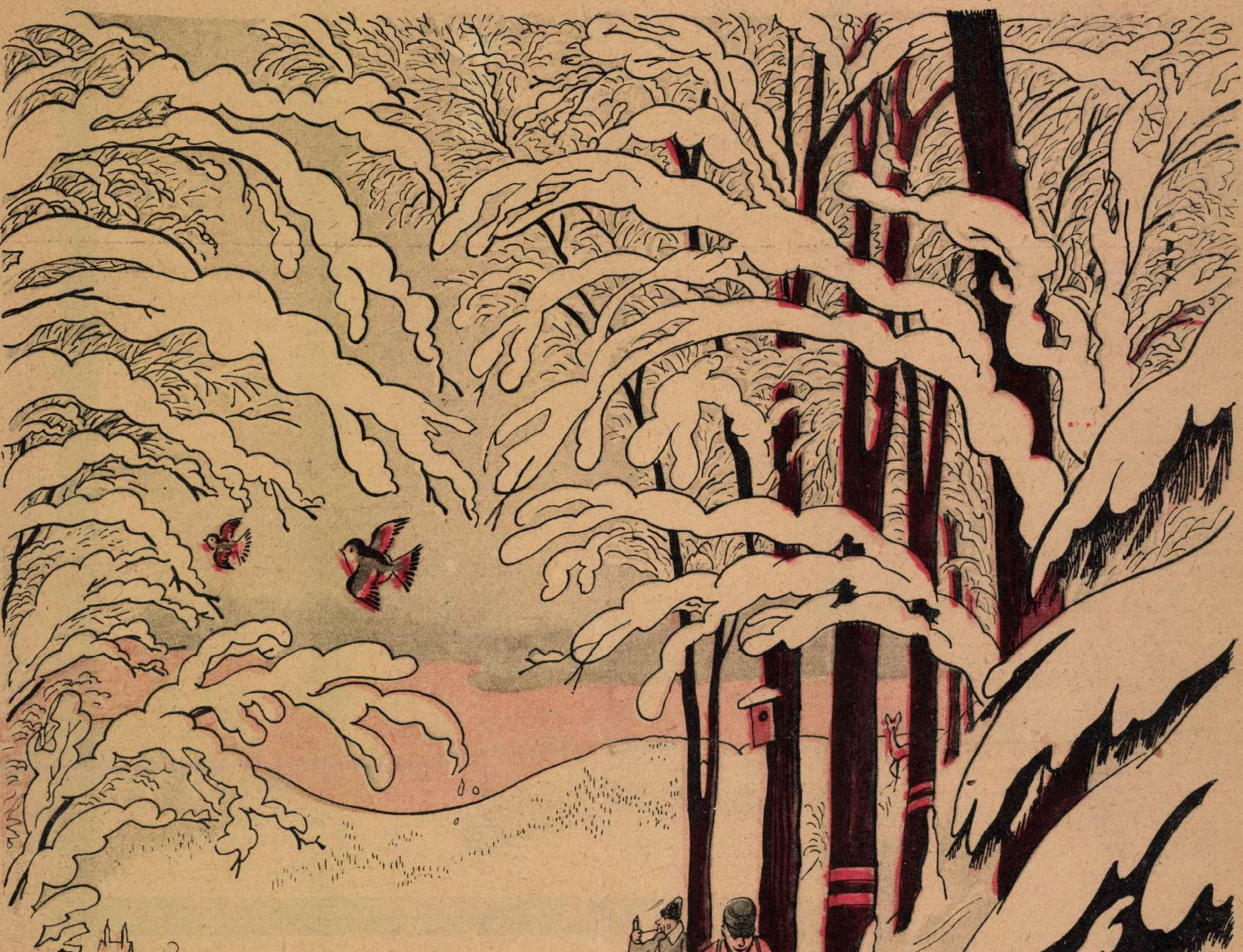

– Télen jöttem üdülni, de olyan szép az idő, mint összel, olyan jól érzem magam, mint tavasszal, és olyan jó a koszt, mint nyáron . . .

70 fillér

Búcsú Gábor Andortól

Ha reggelenként megjelent a szerkesztőségben hófehér hajával vidáman, mosolygósan, mindig telve energiával, egyszerre mindenütt felpezsdült az élet. „Itt van Gábor Andor" — hangzott fel a hosszú folyosón, sietős léptek hangzottak, ajtók csapódtak, a szobák megteltek eleven élettel.

„Hol van Gábor Andor?" — kérdezte valaki egy kéziratcsomóval a kezében, hogy tanácsot kérjen tőle. A saját szobájában lehetett a legnehezebben megtalálni. Sorra látogatta a szerkesztőség helyiségeit, elbeszélgetett az írókkal, megállt a rajzolók hátamögött és nagy szeretettel hajolt munkájuk fölé. Ha valami szépet és jót látott, az igazi művész bensőséges, mély öröme derült fel az arcán. „Látod, fiam, ez jó. Ez a te stilusod, miért térsz el mindig tőle?" — szólt, majd továbblépett, a vázlatok között kutatott, mert mindent látni akart és minden érdekelte. Ha valami nem tetszett neki, kedves, csúfondáros mosoly jelent meg ajka szögletében. Csendesen, türelmesen vitatkozott, szeliden érvelt, örült, ha sikerült valakit meggyőznie, de annak is éppen úgy örült, ha őt győzték meg.

Ha a hosszú értekezletek füstös levegőjében néha fáradtan lelógattuk a fejünket, egyedül ő maradt friss. Ő öntött belénk új erőt. És ha felröppent az első ötlet, boldogan elmosolyodott. Nagyon szerette hallgatni, ha vitatkoztunk, ő maga ritkán szólt bele, inkább „beszéltetett‘ bennünket. Mialatt a vita folyt, boldogan fészkelődött karosszékében s a szeme pajkosan csillant meg szemüvege mögött. Dehogyis szakította volna félbe minket! Egyik arcról a másikra szállt tekintete: figyelt. Úgy figyelte az arcunkat, mint ahogy a fákat és virágokat figyelte, mint ahogy a rakodó munkásokat és az épülő házakat figyelte az utcán. Az életet tanulta szakadatlanul, mindig megújuló kiváncsisággal, élete utolsó percéig.

Otthon volt egy kis kertje, azt maga művelte. Minden virágot külön ismert, tavasszal még az almavirágokat is megszámlálta a facsemetén. Aggódó szemmel figyelte a gyenge palánták növekedését és szeretettel simogatta őket tekintetével. De kemény kézzel, kímélet nélkül irtotta a gyomot.

Így járt, mint gondos kertész, az emberek között is. Betegsége miatt, az utóbbi időben, járása egyre jobban elnehezült. De nem hagyta cserben csemetéit. A legszigorúbb orvosi tilalom sem tudta ágyban tartani, mert a munka és az élet egyet jelentett számára.

Sokszor mondta tréfálkozva: „Az a ti bajotok, hogy túlsokat ültök otthon. Nem veszitek észre, milyen nagyszerű dolog az, ami most velünk és körülöttünk történik. Vegyetek blokkot és rajzmappát a kezetekbe, menjetek ki az életbe. „Írjatok és rajzoljatok, folyton írjatok és rajzoljatok, ez a ti dolgotok."

Ő maga állandóan járta az országot. Közel harminc évig volt távol Magyarországtól és az igazi hazafi örömével és büszkeségével ölelte magához ismét, felszabadult, épülő hazáját.

Az emigráció évei alatt bejárta egész Európát. A tapasztalat és a tudás hatalmas kincsét gyüjtötte össze magában. Szakadatlanul dolgozott, írt és nevelt. Ama ritka írók közé tartozott, akik az irodalomnak minden ágát művelték. De minden egyes sora harc volt: a magyar nép ügyéért, a népek szabadságáért, a proletár forradalomért.

Legtöbben közülünk 1945-ben ismerték meg őt, amikor a Szovjetunióból hazajött és lapunkat megalapitotta. Azóta nap mint nap együtt dolgoztunk. Benne láttuk közvetlenül megtestesülve a harcos forradalmár írót, az igazi kommunistát, aki mélységesen szerette hazáját és egy életet áldozott a világ proletárjainak igazáért. Benne láttuk megtestesülve az igaz humanistát, aki meleg szívének egész szeretetével ölelte magához azokat, akik tiszta szívvel küzdenek nagy eszményeinkért és kemény gyűlölettel sujtott le a hazugokra, képmutatókra és árulókra. Benne láttuk megtestesülve a Párt iránti végtelen szeretetet, az emberi tisztességet, becsületességet, és igazszavúságot: benne láttuk megtestesülve a kommunista erkölcsöt.

Gábor Andor rendkívüli ember volt. Nagy tehetsége, szilárd jelleme és mély emberi bölcsesége avatták azzá. Csendben, feltűnés nélkül dolgozott az eszméért, amelynek életét szentelte. Szerény és odaadó tagja volt pártjának.

Amióta a tragikus hír elterjedt, sokan nyitottak be szerkesztőségünkbe, hogy részvétüket nyilvánitsák. Mindenki azzal kezdte: „Nagyon szerettem Gábor Andort". Valóban, őt mindenki szerette, hogyne nőtt volna a szívünkhöz nekünk, akik közel nyolc évig éltünk közvetlen közelében.

Nehéz szívvel búcsúzunk Gábor Andor elvtárstól, főszerkesztőnktől, tanítónktól, barátunktól. Az ő szelleme, mély bölcsesége, feledhetetlen tanításai itt maradnak közöttünk. Csak ő nem lesz itt hófehér hajával, vidám mosolyával. Csak a hosszú folyosón nem fog felhangzani többé az izgatott, örömteli kiáltás: „Itt van Gábor Andor!"

Úgy akarunk élni, hogy méltók legyünk hozzá. Úgy akarunk dolgozni, hogy Ő meg legyen velünk elégedve.

Gábor Andor:

PROLÓG*

Nevess, magyar . . .
Nem, még nincs mit nevetned,
Az irtózat még túlságos közel van,
Sebek rohadnak még a testeden,
Agyad még nyomják szörnyű tegnapok,
Önbűneidtől szád még rossz-izű,
S ha fölnevetsz, a torkod még rekedt:
Hangszálaid' vad hangok tönkretették.

Hogy tréfa „vág", szatira „ostoroz",
Gúny „öl" — nehéz ezt így most mondani.
Ezek csupán szóképek, elkopott
Igék voltak, de aztán évekig
Megújították múlt értelmüket,
Itt kés vágott az élő húsba, kés,
Valódi kés. S az ostor szíjjain
Ólomgomb volt, a bőrt cafrangra tépő.
És öltek, öltek, öltek gyilkosok.

Nevess, magyar . . .
Nem. Próbálj meg nevetni,
De nevetésed emberibb legyen,
Mint volt a szennyes esztendők során,
Mikor betyárság volt, aljas cinizmus,
Mely minden szépre-jóra röhögött,
Mely hahotázott, hol hördült halál.

Nevess, magyar . . .
Nem. Csak tanulj nevetni,
Elülről kezdd e drága tudományt,
Mit természettől csak gyermek kapott,
Mint ártatlan, csilingelő kacajt,
De az élet gondba és munkába görnyedt
Sok millió felnőttől elrabolta,
S helyébe vinnyogó sírást adott.
Az élet? Nem. Az bőtejű anya,
Szült gyermekét szoptatná szent mosollyal,
De voltak s vannak karmos, rút kezek,
Mindent elosztók, sírást és kacajt is,
Azok kiosztották a nevetést,
Oda, hol bőség — nem dolog gyümölcse —
De mégis bőség állott garmadában,
S a sírást adták mind a többieknek . . .
Ezen, magyar, mert túlnagy háború volt,
Most mindörökre változtatni kell,
Derű legyen, hol eddig csak ború volt,
Kacaj kincsét most másképp osszuk el.

*** Ezt a verset a hazájába visszatérő költő 1945. májusában írta, lapunk első számának élére.**

Bemegy a család

Kovács Jani mostanában mindennap ott estézik Imre bácsiéknál. Az az estézés pedig azt jelenti, hogy letáborozik Takács Imre bácsiéknál s addig koptatja ott a széket, amíg a család akkorákat ásit, hogy azt már nem lehet félreérteni. Csudálatos okos ember lehet az a Takács Imre bácsi, hogy óraszámra elhallgatja ez a Kovács Jani — vélné az ember. Hát Imre bácsi okos ember is, szó se róla, de olyan hallgatag természetű, hogy óraszámra nem szól egy szót se. Legfeljebb akkor szólal meg, ha Jani előhalássza a dozniját s azt mondja:

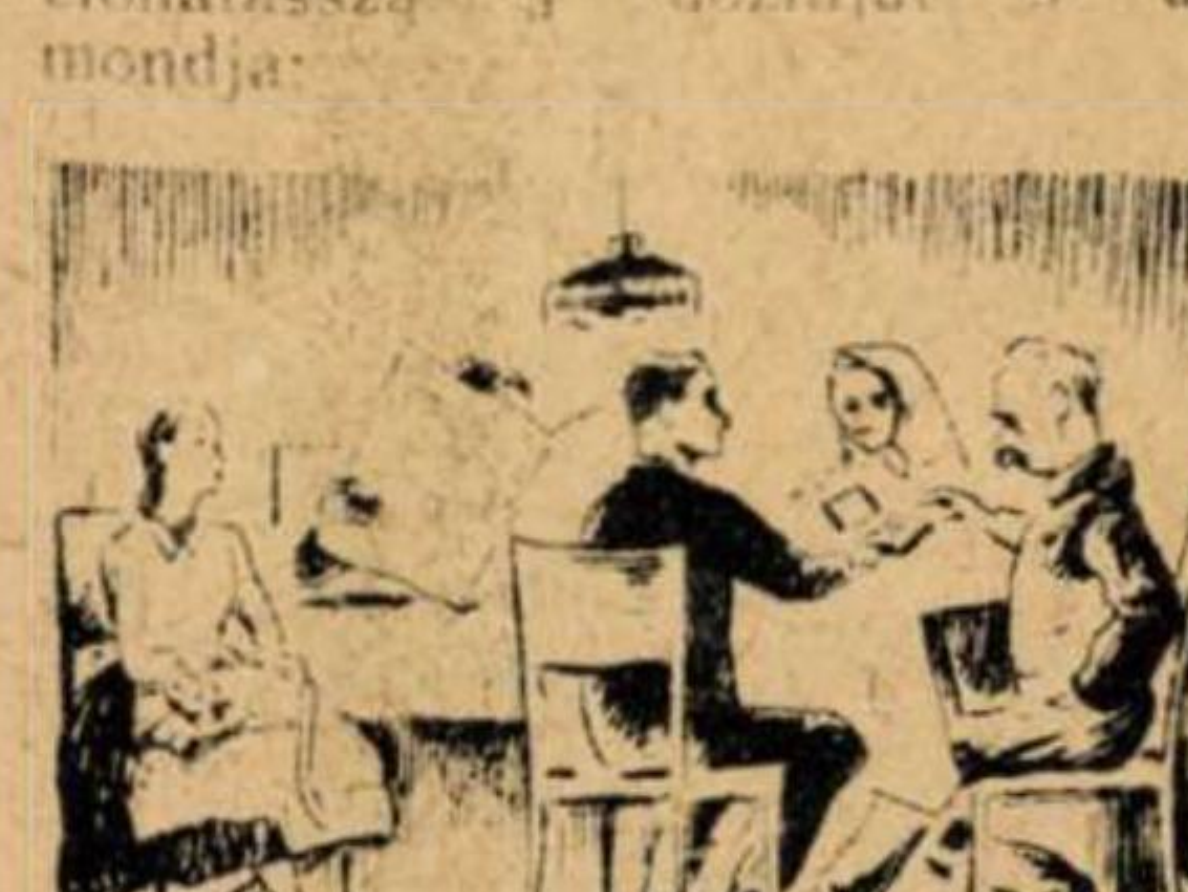

— Egy jó Kossuthot, Imre bátyám?

— Jöhet — mondja megfontoltan Imre bácsi s kisvártatva megint kinyilatkoztatást tesz ekképen:

— Adjál már masinát is.

Egyszóval hát nem az Imre bácsi társalgása az, ami odaragasztja Janit a székhez, dehát akkor micsoda? Lidi néni, az Imre bácsi felesége mégkevesebbet szól. Köt, vagy horgol, vagy valami, de a száját csak nagyritkán nyitja ki, akkor is csak azért, hogy ásitson egy jóizűt. Laci, a legényfiúk, az meg úgy belebújik a újságba, mintha ott se volna. Ott van még ugyan a Juliska is, az Imre bácsi lánya, dehát arra a világért rá nem nézne Jani, de a kislány se Janira. Mégis ott ül Jani minden este s szíja a Kossuthokat s társalkodik Imre bácsival:

— Egy jó Kossuthot, Imre bátyám?

Kész rejtély ez, no.

Hanem tegnap este megszólalt Imre bácsi. Nagyot szippantott a Kossuth cigarettából s azt mondta:

— No, bemegyek én is.

— Hová, Imre bátyám? — kapott a szón Jani.

— A csoportba.

— Belép, Imre bácsi?

— Be. Hát te mikor lépsz be?

— Én? Hát... Majd eljön annak a napja is.

— Hát nálam már eljött! Én belépek! A család az kint marad, meg a szekér is a lóval, de én belépek még holnap! Be én!

Lidi néni felnézett a kötéséből:

— Azt meg hogy gondolod?! Te belépsz, én meg egész télen itt lézengek majd ölbetett kézzel! Hogyisne! A csoportban egész télen van munka, most is gyapotgubót fejtenek az asszonyok a jó melegben, közben szól a rádióban a muzsika, énekelnek hozzá s kapják a jó munkaegységet, meg minden...

— Jól van no — húzta be a fejét Imre bácsi. — Hát akkor te is. Mindaketten...

— Mindaketten? — nézett fel Laci az újságjából. — Mindaketten? Hát én kutya vagyok?! Eppen én maradjak kint?! Én láttam, mit kapott zárszámadáskor a Rőszkei Sandri, már kerékpárja is van neki.

Hanem itt már Juliska is felemelte apjára szemét:

— Engem egyedül akar kinthagyni szégyenszemre, édesapám?...

Imre bácsi nagyot szívott a Kossuthból, látszott rajta, hogy gondolkozik erősen. Olyan csend volt, hogy a légy zümmögését is meg lehetett volna hallani, ha lett volna légy. De Kovács Jani olyan izgatott volt, hogy így is hallani vélte.

— Hát gyertek mind — mondta végre Imre bácsi. — De már akkor jöjjön a szekér is, hadd legyen bent az egész család...

Kovács Jani kinyitotta a száját, nekifohászkodott, aztán újra becsukta. Aztán háromszor krákogott, megint kinyitotta a száját, megint becsukta. Aztán elkezdett fészkelődni a székén, de úgy, hogy majd leesett róla.

— Na mi az, fiam? — kérdezte szeliden Imre bácsi. — Akarsz tán valamit?

Kovács Jani csak krákogott szorgalmasan, aztán rágyujtott egy jó Kossuthra s csak a nagy füstfelhő mögül merte végre kimondani piros arccal:

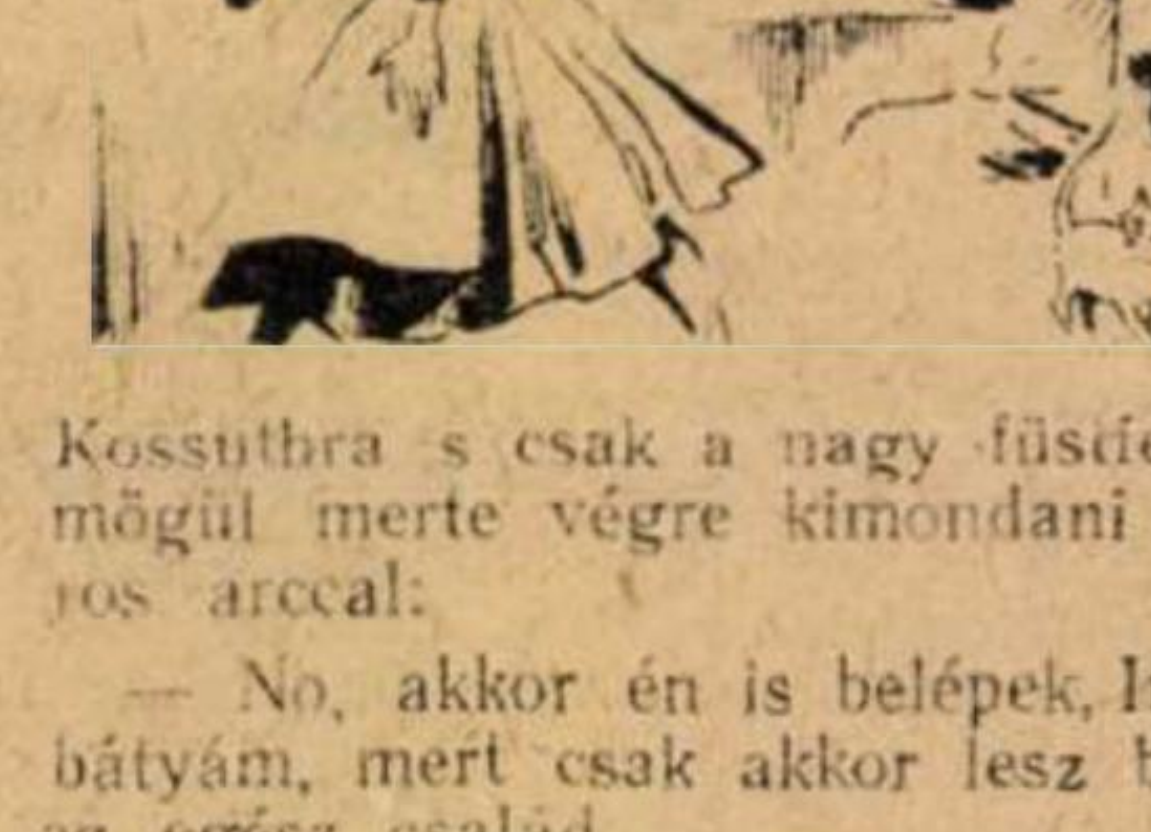

— No, akkor én is belépek, Imre bátyám, mert csak akkor lesz bent az egész család...

Imre bácsi, Lidi néni, Laci, de még a kiscica is értetlenül nézett Janira. Mi az, hogy az egész család?! Hiszen ő nincs benne a Takács-családban!

Csak Juliska értett belőle mindjárt, de ő se magyarázta meg, hanem piros lett, mint a pipacs s úgy kiugrott a szobából, mint nyúl a bokorból.

(g. m.)

AZ ÖTÉVES TERV MOZDONYÁN

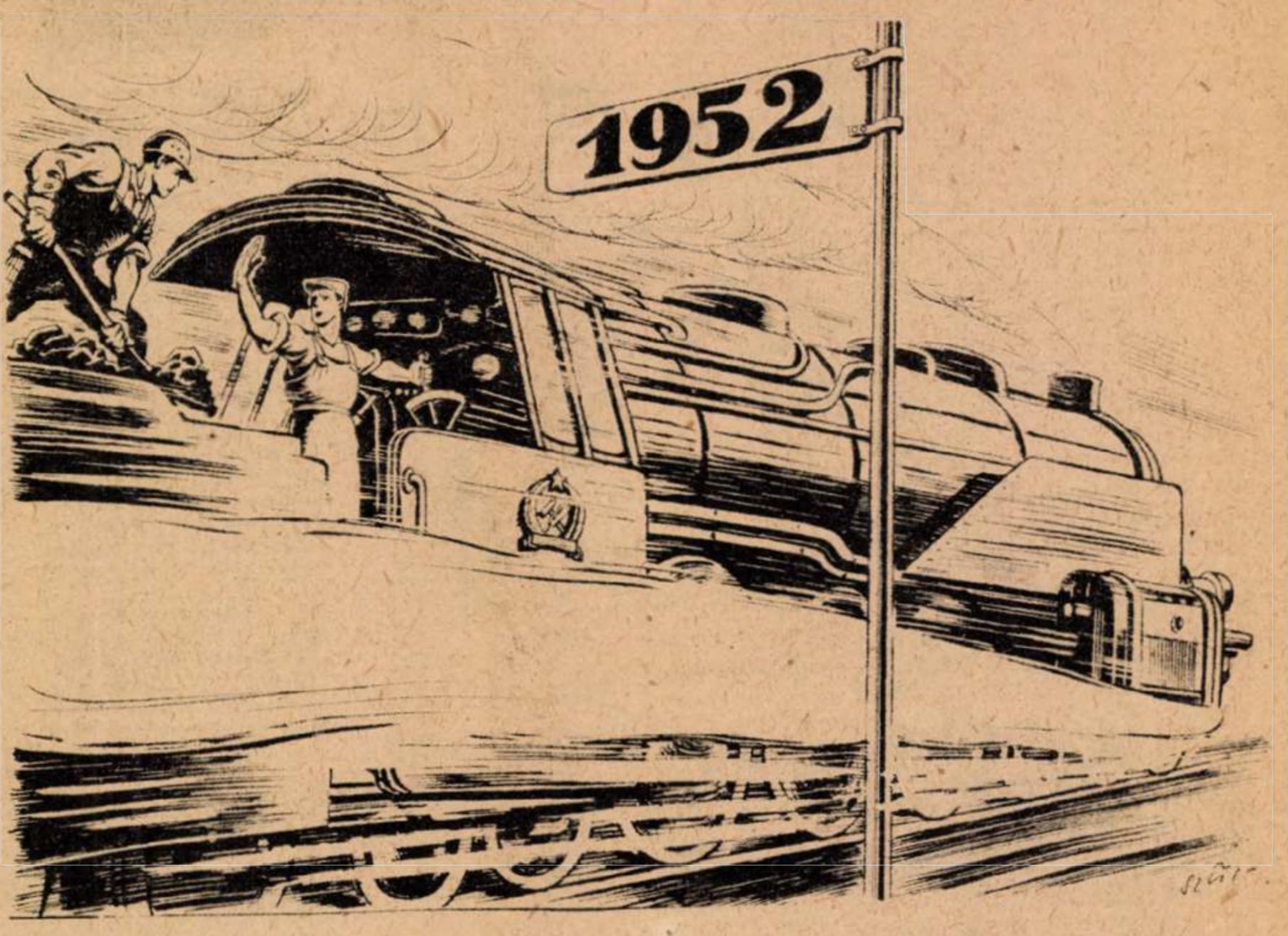

— Kapcsolj rá, szaktárs!
— Jó! Adjál még több szenet, bányász szaktárs!

BÖRTÖNBEN

A londoni Daily Worker rajza az ártatlanul halálra ítélt Rosenberg-házaspárról s a vele együtt bebörtönzött Igazságról.

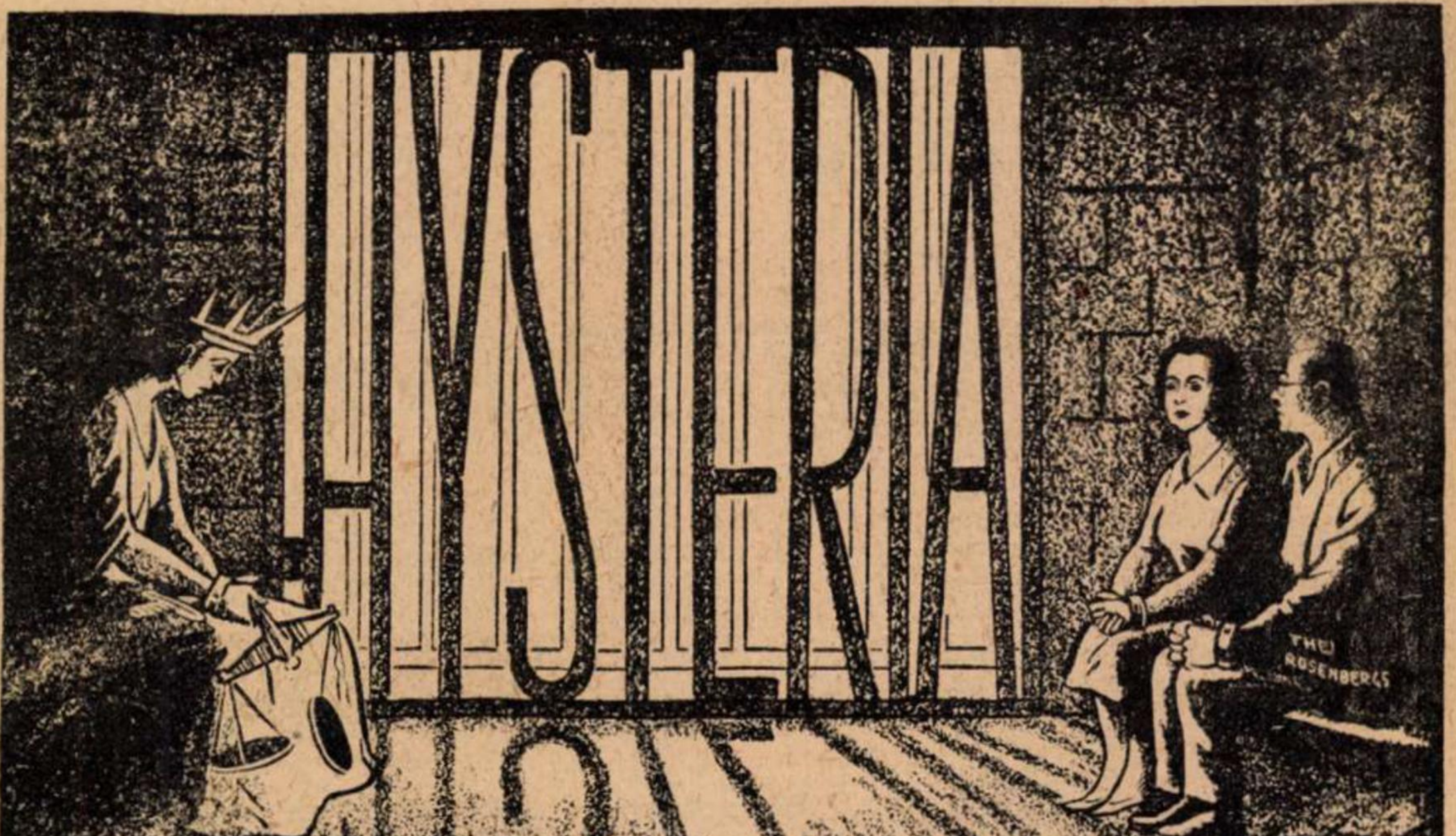

Georgij Gulia:

A BONYODALOM

Egy íróról van szó, Szergej Szergejevics Karacskinról, aki valamikor jó dolgokat írt.

Nemrégiben eredeti ötlete támadt: „Mi történne, ha a való életre fordítanám a tekintetemet és megírnék egy elbeszélést?"

Ki is fundált egy ördögien egyszerű és amellett érdekfeszítő mesét.

Mondjuk, egy bizonyos leányzó, kinek neve Mása, él egy bizonyos faluban. Húszéves Ványa, aki mellesleg brigádvezető, szerelmes belé. Ványa és Mása össze akar házasodni. Most jön a bonyodalom. Petya, a másik brigádvezető szintén szerelmes Másába. A kislánynak nincs ellenvetése az új lovaggal szemben. De nem itt van a dolog veleje, hanem ott, hogy Ványa is legény a talpán, első ember... és akár hiszik, akár nem... mentes a féltékenység mérgétől... Az író itt belehatol Ványa lelkének a rejtelmeibe.

Most persze kiváncsiak a kibontakozásra. Roppant érdekes. Ványa elmegy Mása és Petya esküvőjére. Nemcsak hogy elmegy, sőt, nagyon illedelmesen, megértően viselkedik. Másszóval: diadalt ült az értelem. Így tehát az ősi bonyodalom, amely a féltékenységből táplálkozik, csődöt mond, mert az életben nincs helye az ilyen bonyodalomnak.

Eszerint kész a mese. Mi kell még? El kell utazni valami faluba, körül kell nézni, megtölteni azt a keshedt városi tüdőt friss levegővel, ki kell választani egy alkalmas, mai, falusi leánytípust.

A mi Karacskinunk már régóta nem mozdult ki kényelmes lakásából. Egy kiruccanás igazán nem árthat meg neki. Utoljára 1925-ben volt falun, amikor híressé vált regényét megírta.

Irodalmárunk Ivankovoban szállt meg, onnan tett gyalogos sétautakat kedvenc falujába.

Mása mintáját különösebb fáradság nélkül felfedezte Ljuba Mihajlova személyében, aki a tejfarmon dolgozott. Húszéves, bűbájos kislány: fekete haj, barna szemek, termete mint a nádszál. Együtt lakott a nagyanyjával. Karacskin megírandó elbeszélésének a hősnőjével első ízben egy kis takaros szobában beszélgetett.

Amikor Ljuba megtudta, hogy egy valóságos, eleven íróval áll szemben, zavarba jött. No meg aztán Karacskin is szemrevaló férfi. Hát meg amikor tudomást szerzett róla, hogy tulajdonképpen miről van szó!

Sajnos, a kisleány valami értekezletre sietett. Az író megkérte, hogy másnap is tehesse tiszteletét.

— Legyen szerencsém, — válaszolta Ljuba és kifordult a szobából.

Szergej Szergejevics másnap a nagymamával is beszélt és az unokával is. Írói szívét keserűség tépte, mert a beszélgetésekből nem tudott kifogni egyetlen népi zamatú szót sem, a tájszólásnak semmi nyomát sem találta. Mind a ketten rendes, irodalmi orosz nyelven beszéltek, akárcsak a városiak. Ez valósággal kétségbeejtette Karacskint és egyidőre megzavarta alkotó terveit. A nyelvtani kérdés miatt előállott bonyolult helyzet meg egy pót-látogatást tett szükségessé...

Nincs semmi hiba, — mondta magában. — Tömérdek anyagom van. Most már csak az asztalhoz kell ülni és akár regényt lehet írni!

Az író teleszívta a tüdejét a friss, esti levegővel és ábrándos szemekkel tekintett a holdra. Gyönyörű telihold ragyogott. De csak egy percig tartott a révülete... Nyakába szedte a lábát és szapora léptekkel indult Ivankovo felé.

Meg volt elégedve a beszélgetéseivel. Noteszének a feljegyzései már csak feldolgozásra vártak. Alkotása forradalmi újításnak ígérkezett, mert ilyen még nem volt. Adva van a hagyományos háromszög, — férfi, nő, férfi — és mégsem lesz meg benne a hagyományos összeütközés, melyet a féltékenység robbant ki. A férfi, nő, férfi mai háromszöge már régen kinőtte ezt az átkozott csökevényt és minden magától rendbejön... Persze, vannak még szőrszálhasogató irodalmi kritikusok. „Üssön beléjük a menykő!" — gondolta Karacskin.

Szergej Szergejevics már érezte ujjaiban az alkotás boldog izgalmát és a kezeit dörzsölgette... Most már munkára!

De alighogy elmondta magában, hogy „munkára", — valakinek a terebélyes árnyéka nőtt ki előtte.

Szergej Szergejevicsnek először úgy tűnt fel, mintha az árnyék valahonnan felülről zuhant volna eléje. Összerezzent, majd megpróbált eliszkolni mellette. Ez a manővere azonban nem járt sikerrel.

— Megállás! — mondta az árnyék, mély, goromba hangon.

Karacskin érezte, hogy valakinek az acélmarka szilárdan megragadta, de ezúttal nem azért, hogy szívélyesen kezetfogjon vele.

— Mit akar tőlem? — hebegte rémülten. Szergej Szergejevicsnek inába szállt a bátorsága.

— Én nem akarok semmit, — hangzott a válasz. — Viszont arra vagyok kiváncsi, hogy maga mit akar?

Ezeket a szavakat a helyi traktoros, Iván Gnyézdov menydörögte és semmi jóval sem kecsegtettek.

— Én? Én nem akarok semmit! — mondta remegve Karacskin.

— Akkor mit eszi a fene idegen lány után?

Szergej Szergejevicsnek a tarkóját kiverte a verejték. Meg akarta magyarázni, hogy ő kicsoda, miért van itt, mik a tervei a közeli napokban.

— Jó, jó, csak hazudozzon, — szólt az árnyék nyugodt hangon. — De ide figyeljen! Ha nem felejti el az utat, amelyik Ljuba Mihajlovához vezet, akkor holta napjáig emlékezni fog Iván Gnyézdovra.

— Ki az az... Iván... Gnyézdov? — kérdezte fogvacogva.

— Az én vagyok! — harsogta magabiztosan az ismeretlen és hogy nyomatékot adjon a szavainak, mellbevágta Szergej Szergejevicset.

— Ehhez nincs joga! — kiáltotta Szergej Szergejevics, elkapva a kalapját, amely lerepült a fejéről.

— Én egy szót sem szóltam a jogról, — mondta Gnyézdov. — Én csak annyit ajánlok becses figyelmébe, hogy hagyja békében azt a lányt! Most pedig futólépés indulj!

Mit gondolnak, mi történt?

Szergej Szergejevics futásnak eredt, mint egy ifjú futóbajnok, mint a nyúl. Sokáig hallotta maga mögött a súlyos, döngő lépéseket, de nem mert hátra tekinteni. Nyargalt, mint a kengyelfutó.

Mi a tanulság ebből a szomorkás irodalmi históriából?

Az író, aki bizonyára azt hiszi, hogy Iván Gnyézdov közönséges csibész, meg fogja írni a kiagyalt történetet, úgy, ahogy eltervezte, mégcsak egy vesszőt sem változtat rajta; egyenesen papírra veti majd a kitalált mesét az első szótól az utolsóig, — mihelyst kikerül a kórházból, ahol most a kaland következményeit heveri ki.

(Fordította Pogonyi Antal)

Mi tartja össze az atlanti tömböt?

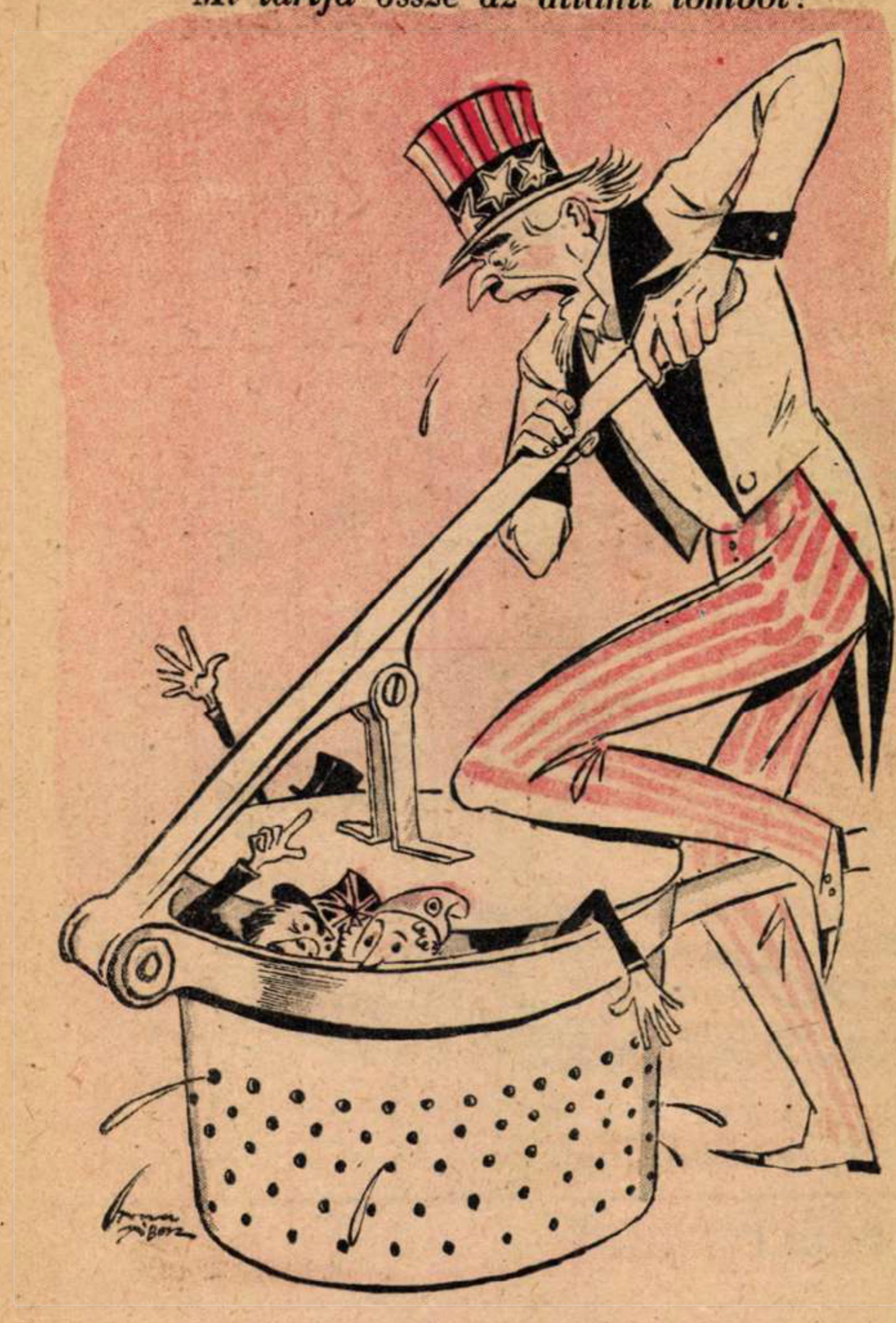

Az amerikai nyomás.

A harkály és a galamb

(Fáy András meséje nyomán.)

Egy vén harkály tegnap este
kikopogta erdőszerte,
hogy a veréb hűtlen fajta,
titokban a párját csalja;
a csókáról kikopogta:
nyáron át a szilvát lopta,
a banka meg új ruhába'
ment egy hímmel találkára;
s a bagolyról azt közölte:
napnál az éjt tartja többre.
„Hova nézek, hibát látok,"
— szólt, — „sajnálom e világot."

„Sok igaz van a szavadban",
— válaszolt a galamb halkan, —
„de valamit mégse értek:
te a horgaskarmú népet
bírálattal nem illetted.
Talán bizony hibátlanok
a keselyűk, ölyvek, sasok?"

És a harkály ezt felelte,
Súgva, s közben szertelesve:
„Erkölcsüket erős csőrük,
tetteiket védi körmük,
róluk azért nem beszélek, —
mert a haragjuktól félek.

Hajnal Gábor

Kínos ügy

— Miért van úgy elkeseredve, Mister Churchill?

— Ez a washingtoni látogatás...

— Barátságtalan volt talán Eisenhower?

— Azt nem lehet mondani... Hosszasan rázta a kezemet...

— De hiszen az nagyon megtisztelő...

— Igen, igen, de csak az egyik kezével rázta a kezemet.

— Úgy szokták.

— Hiszen éppen az a baj! Mert amíg az egyik kezével a kezemet rázta, addig a másik kezével kilopta a zsebemből az iráni olajat...

Az iráni-amerikai olajtárgyalások előtt

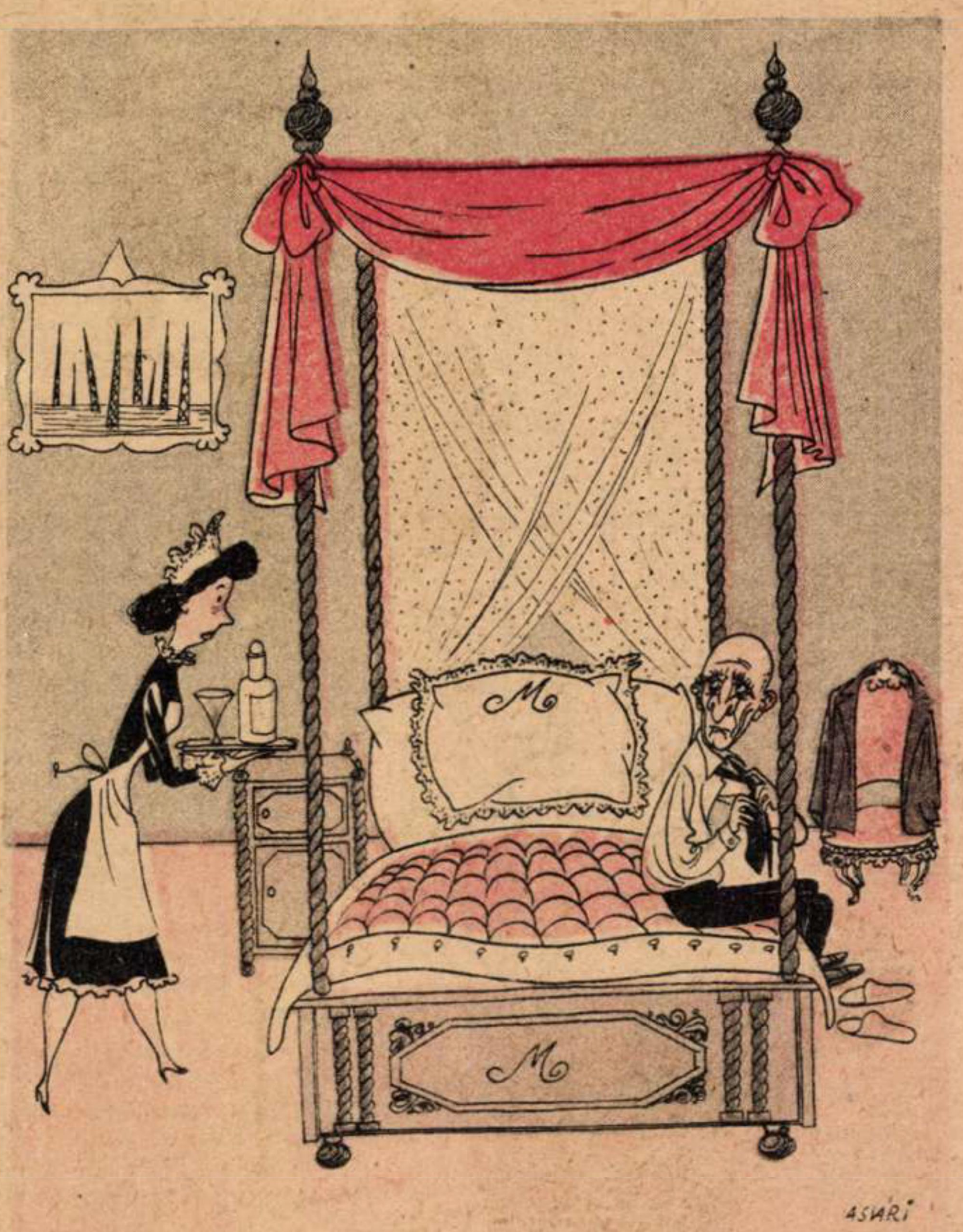

— Fel tetszik kelni, vagy le tetszik feküdni, Moszadik úr?
— Az amerikai urakkal fogok tárgyalni. Lefekszem.

UNIVERZÁLIS TRAKTOR

— Öregem, biztosra megyek a vizsgán! — újságolta dicsekedve Kapocsi, akinél az egész főiskolán nem akadt nagyobb hasaló.

— Hogy-hogy biztosra? — kérdeztem.

— Akármit húzok ki, én alátámasztom konkrétummal. Az országgyűlés költségvetési vitájából bevágtam pár adatot, azzal, akármilyen kérdést húzok ki, én alátámasztok.

— Na például.

Kapocsi kacagott, lenézte, akinek nincs úgy a kisujjában a konkrétum, mint neki.

— Hogy-hogy például? Ide figyelj: bemagoltam, hogy „duplájára emelkedik 1953-ban az univerzális traktorok száma". Én, bármit húzok, ezt elmondom! Ha például azt a kérdést húzom, hogy a XIX. kongresszus nyomán hogy tökéletesedik a Szovjetunióban a technika, én rávágom, hogy nálunk is duplájára emelkedik az univerzális traktorok száma. Ha kihúzok egy vizsgatételt az ember harcáról a természettel, elmondom, hogy nálunk duplájára emelkedik az idén az univerzális traktorok száma. És így tovább!

— De ha a szocialista kereskedelmet húzod? Mit csinálsz a traktorral?

— Mit? — kacagott Kapocsi. — Fogalmad sincs a konkrétumok dialektikus alkalmazásáról! Akkor elmagyarázom, hogy az áruforgalom, jelenleg az egyetlen elfogadható kapcsolat a falu és a város között, de a falu majd rátér a termékcserére, ezt célozza a mezőgazdaság szocialista átszervezése, amelynek érdekében az idén duplájára emelkedik az univerzális traktorok száma.

Teleszájjal kacagott és diadalmasan nézett rám. Perceken belül bemutatta, hogyan fogja kapcsolni ezt a bemagolt konkrétumot, ha oktatásról, a két világpiac kialakulásáról, a koreai háborúról, vagy a párt szervezeti szabályzatáról húz vizsgakérdést. Remekül kapcsolta az univerzális traktort és csak akkor kezdtem sejteni, miért is univerzális az a traktor, amely 1953-ban duplájára emelkedik.

Másnap összeakadtam Kapocsival.

Letörten támolygott a folyosón, szemeiből nagy könnycseppek potyogtak alá és elkerülte a tekintetemet, ha ránéztem.

— Mi az? — kérdeztem. — Nem sikerült a vizsga?

Búsan letörölt egy könnycseppet porrongynak is beillő univerzális zsebkendőjével:

— Nem!

— Mit húztál?

— A „Mezőgazdasági gépállományunk növekedésé"-t. Pont ehhez az egy kérdéshez nem dolgoztam ki előre, hogy fogom kapcsolni a konkrétumokat...

ALFÖLDI IMRE

Hangtalan Heti Híradó

Ez a bácsi azt vallja, hogy azért van Budapesten hideg, mert rengeteg Mirelitet dobtak a piacra.

Az alkotmányellenes választójogi törvény benyujtása alkalmából látszat-miniszterelnöknek nevezték el De Gasperit. Az új közmondás szerint nemcsak a látszat csal, hanem a látszat-miniszterelnök is.

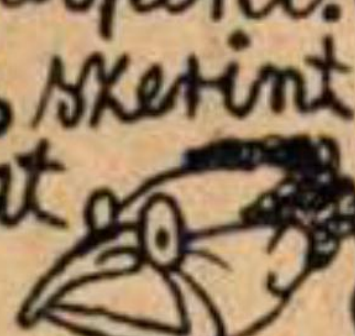

A jövő héten ITT MEGNYÍLIK!

Három esztendővel ezelőtt egy verőfényes márciusi délutánon meghökkenve álltunk meg a „K. V." eszpresszó előtt. Megszokott kényelmetlen kis székei helyén malterosládák terpeszkedtek, a bárpult előtt tolólétra ágaskodott és Mancika, a kedves kiszolgálólány helyett hórihorgas kőműves dudorászott. Hevenyészett felirat válaszolt a csodálkozó tekinteteknek:

„Építkezés miatt zárva. A jövő héten itt nyílik Fonal és Spárga Szaküzlet."

Elsirattuk kedvenc eszpresszónkat és fájdalmunkat csupán a parányi káröröm enyhítette, hogy a fonalszaküzlet csak hat hónap múlva nyílt meg az eszpresszó helyén. De megnyílt.

A sebek begyógyulnak, a könnyek felszáradnak. Majdnem elfelejtettük kedves eszpresszónkat, amikor egy komor januári reggelen ismét meghökkenve álltunk meg a fonal-szaküzlet előtt. Pultja helyén malterosládák terpeszkedtek, a pénztár előtt tolólétra ágaskodott... satöbbi. A tábla is csak egy árnyalattal változott:

— Építkezés miatt zárva. A jövő héten itt megnyílik a Kökörcsin-eszpresszó!

A környék koffeinistái örömmámorban úsztak. És a tegnapi megnyitón ott szorongott mindenki, aki annakidején gyászolta a „K. V." eszpresszót és gyűlölte a fonal-szaküzletet. Az ünneplők sorában fedeztem fel szűnni nem akaró ismerősömet, Elemért. Vidáman köszöntgetett jobbra-balra s úgy viselkedett, mintha legalábbis vállalatvezető volna a kicsinosított helyiségben. Hozzám lépett és sugárzó arccal ujságolta, amit úgyis láttam:

— Ismét eszpresszó lett ebből a kedves lokálból! Mit szólsz hozzá?

Nem várt feleletet a költői kérdésre, mert rögtön hozzáfűzte:

— Nekem köszönhetitek, hogy itt ülhettek. Én vetettem fel egy ötletnapon az egészet. Nagyszerű érvet vágtam az ellentábor fejéhez: „Az emberek gyakrabban isznak szimplát, mint fonalat." Elfogadták ragyogó ötletemet és kaptam 300 forint jutalmat.

— Tulajdonképpen ez eredetileg is eszpresszó volt! — jegyeztem meg, mert irigyeltem Elemér ötletét és igyekeztem fúrni a prémiumát.

— Az igaz — vallotta be — de három évvel ezelőtt egy ötletnapon felvetették, hogy az egész utcában nincs fonalszaküzlet és ezért átalakították.

Általában éles kritikával szoktam illetni a távollevőket, így most is bátran megjegyeztem:

— Ki volt az az ökör, aki felvetett ilyen barom ötletet?

Elemér szerényen válaszolta:

— Én. De ezért az ötletért annakidején csak kétszáz forint prémiumot kaptam.

(stella)

Befejezéshez közelednek az amerikai-spanyol katonai tárgyalások

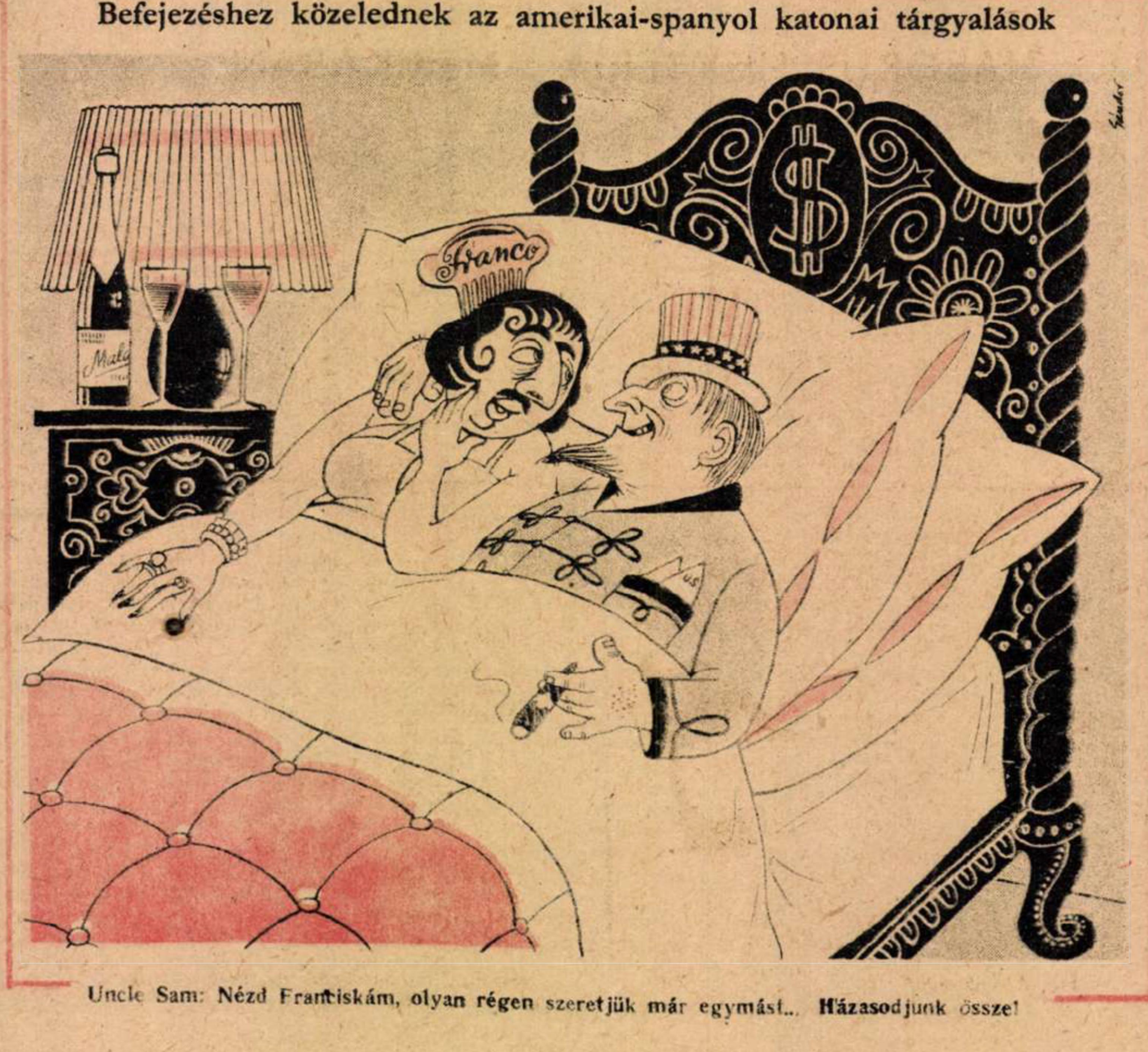

Uncle Sam: Nézd Franciskám, olyan régen szeretjük már egymást... **Házasodjunk össze!**

EGY NYUGATNÉMET BÍRÓSÁGON

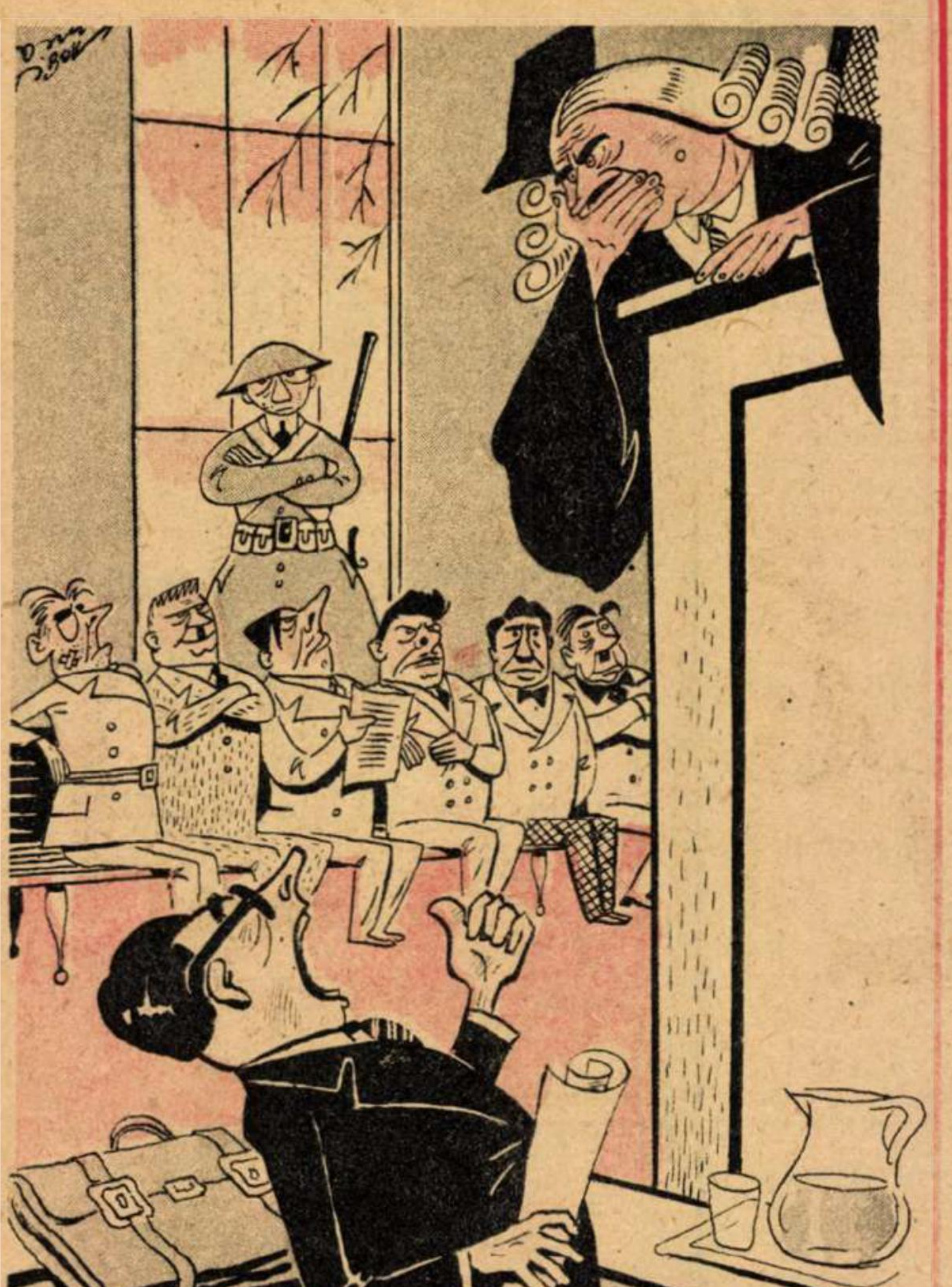

— **Kérem védenceim felmentését, mert bolondok!**
— **Mire alapítja ezt a gyanúját?**
— **Titokban csináltak náci-összeesküvést, amikor nyiltan is csinálhatták volna...**

MÜELLENZÉK

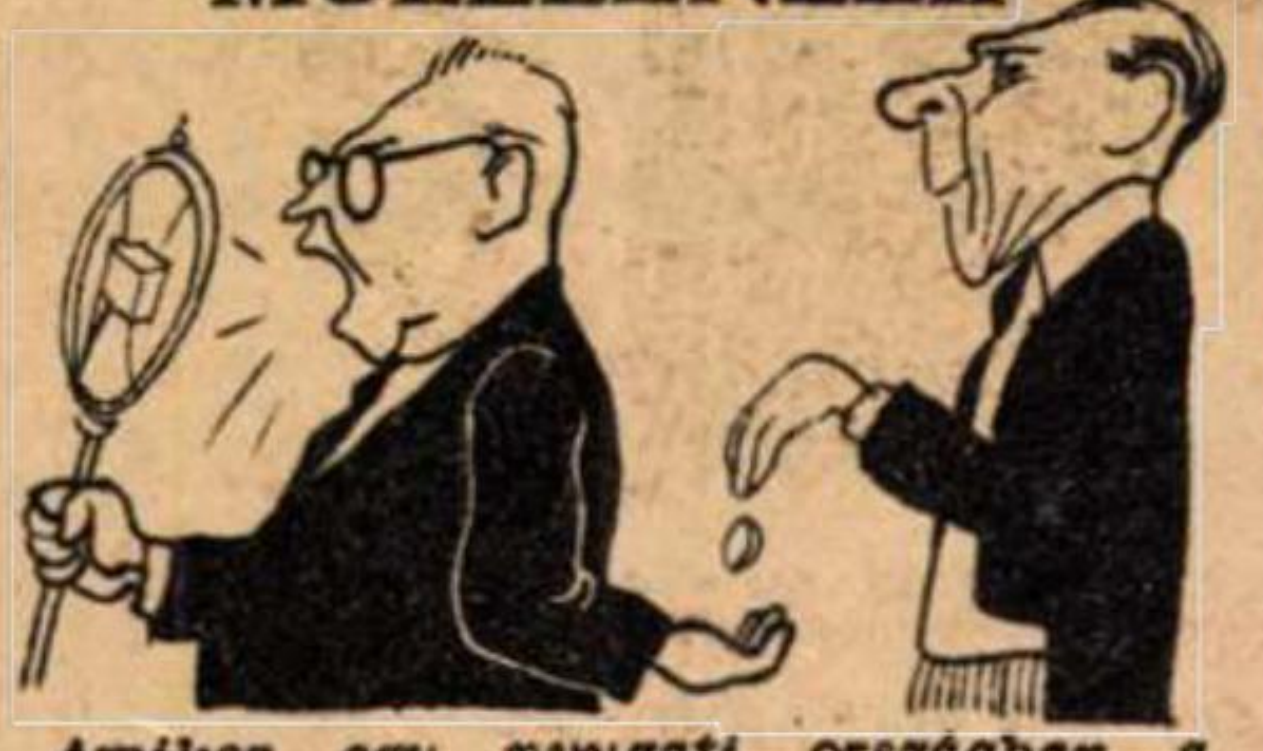

Amikor egy nyugati országban a miniszterelnök hivatalba lép, a leltárral, az írógépekkel, az iratszekrényekkel és a régi alkalmazottakkal együtt átveszi a szociáldemokrata parlamenti műellenzéket is, amely épp olyan fizetett alkalmazottja a mindenkori imperialista kormánynak, mint bármelyik miniszteri titkár, csak éppen hogy lényegesen aljasabb és lényegesen több a fizetése. Mert ahogyan a muzulmánok azt mondják, hogy Allah egy és Mohammed az ő prófétája, olyan lelkesen mondják ezek a szociáldemokraták: „A tőke egy és Adenauer és Mayer az ő prófétája és mi vagyunk az ő sekrestyései.” Nincs a hazaárulásnak az a foka, amelyben ez az alkalmazott, szabadalmazott, szerződtetett és busásan fizetett ellenzék ne venne készségesen részt; hívják a miniszterelnököt Adenauernek, vagy Mayernek, ezek a szociáldemokraták egyformán hűségesen, odaadással és szófogadással töltik be mellette az ellenzék szerepét. Ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen ez a szintelen, íztelen és szagtalan, de amellett rosszszagú ellenzék azért kapja a ***fizetését. Azért tartják.***

A Comedie Francaise legnagyobb színészei nem kapnak olyan fellépti-díjakat Hamlet vagy Julius Caesar szerepének eljátszásáért, mint ezek a szociáldemokraták a parlamenti ellenzék szerepének az eljátszásáért, amelynek az ő értelmezésük szerint egy feladata van: ellenzéki formában támogatni az imperialista kormányt a nép elárulásában és a háborús uszításban.

Ha még egy kicsit modernizálják is ezt a szabadalmazott parlamenti műellenzéket, akkor egy-egy jólsikerült parlamenti felszólalás után Adenauer odamegy majd Ollenhauerhez és azt mondja neki:

— Köszönöm, nagyon szép hosszú beszéd volt. Mennyit mutat a taxaméter?

DIÓSGYŐRBEN-JANUÁRBAN

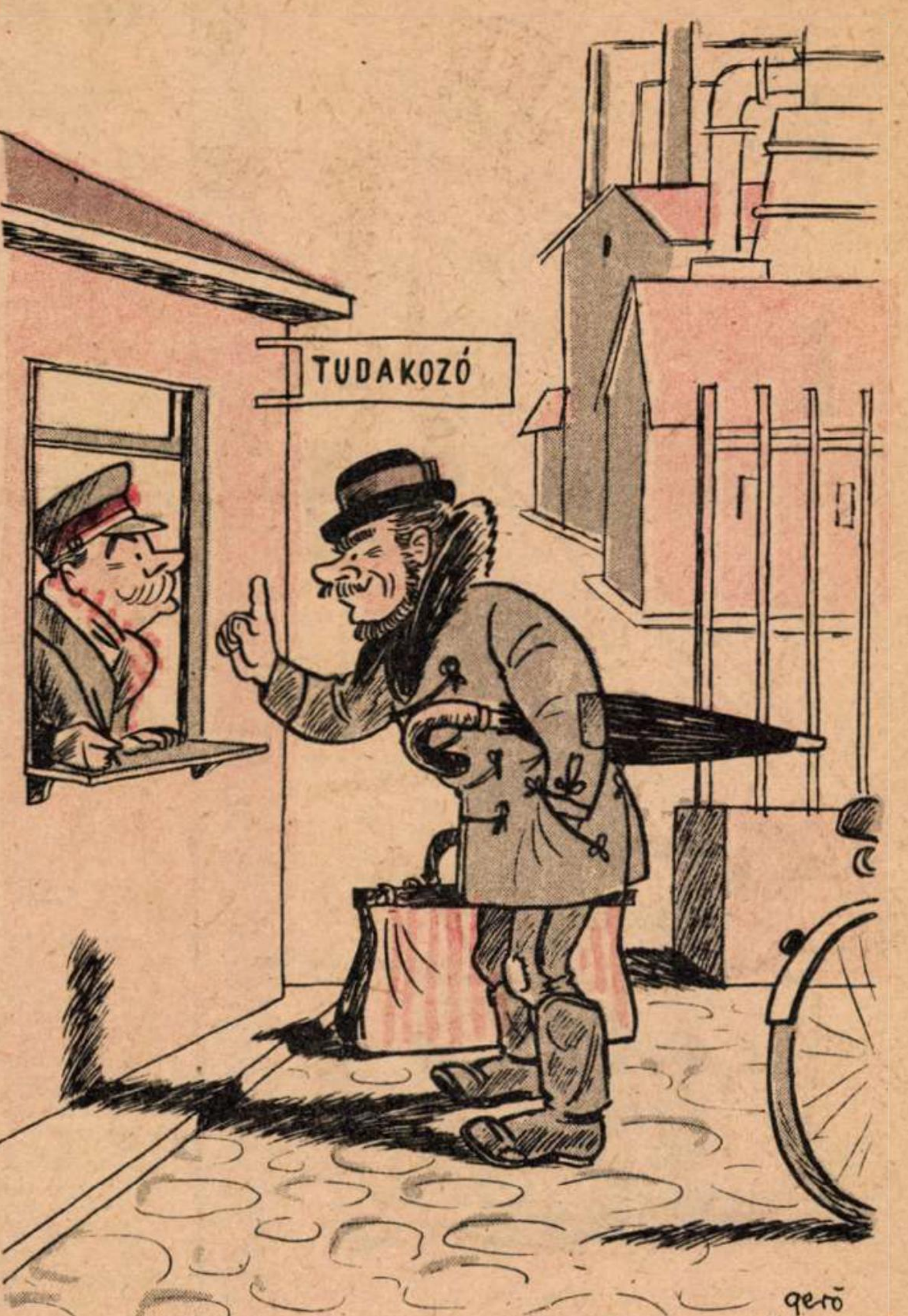

— **A tervfelelőst szeretném meglátogatni Tudniillik rokonom...**
— **A nevet kérem.**
— **Pató Pál vagyok.**

Tanácsülés

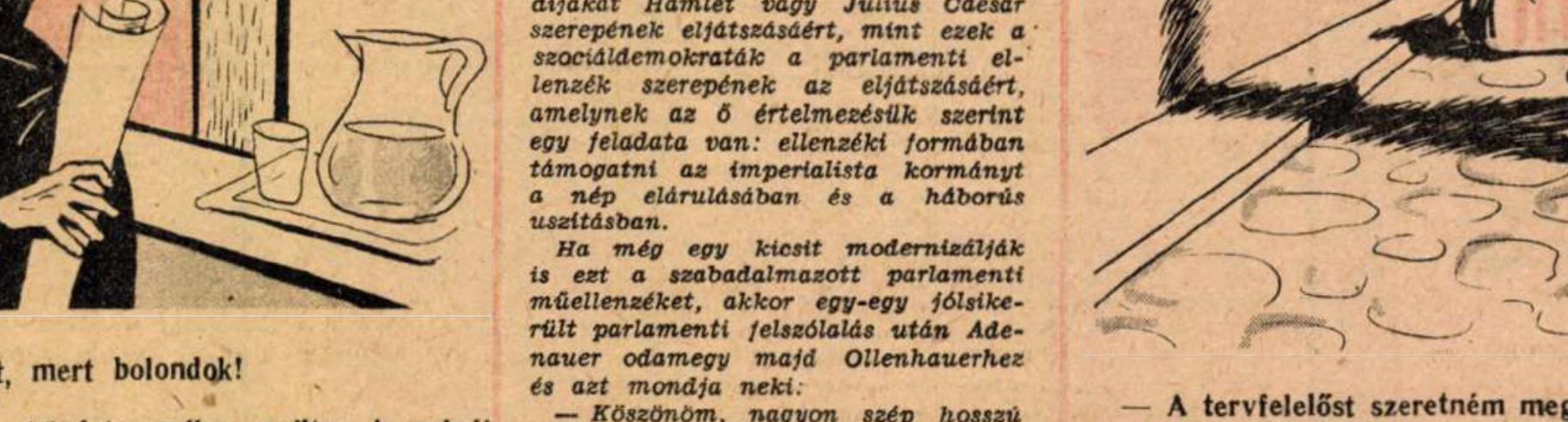

Az erélyes falusi tanácselnök pattogó hangon oktatta a nagybajuszú tanácstagokat:

— Hát barátaim, azért hivattam fel magukat, mert én magukat tartom a legértelmesebb tanácstagoknak. Már pedig most szükségem lesz az értelmes emberekre. Holnap délután évzáró tanácsülést tartunk, amelyen még minisztériumi vendégeink is lesznek. Hadd lássák, micsoda község vagyunk! Én tartom a beszámolót, s maguk fognak hozzászólni. A hozzászólások rövidek, de találóak legyenek! Megértettek, barátaim?

A tanácstagok tartottak ettől az erélyes embertől. Miska bácsi volt a legmerészebb:

— Hát mi nem igen tudunk akkurátusan beszélni. Oszt azt sem tudjuk még, hogy a beszámoló tulajdonképen...

A tanácselnök idegesen leintette:

— Nem szabad mindjárt begyulladni! A hozzászólások már készen vannak. Én magam írtam valamennyit. Rövidek és találóak. Gyerek is megtanulhatja.

Most meg János bácsi akart szabódni. A tanácselnök szeme erélyesen villant:

— Nincs kibúvó, barátaim! A falu becsülete forog kockán. Olyan tanácsülést akarok rendezni, hogy mintaképen emlegessék.

Kezébe fogta a gépelt papírokat, s most már csendesebb hangon magyarázott:

— No, figyeljenek rám, barátaim! Hangoljuk össze a dolgokat. Először a község helyzetéről és a tanács általános munkájáról fogok beszélni. Ehhez készült az egyesszámú hozzászólás, amely így hangzik: „Helyesen fejtette ki a tanácselnök elvtárs, hogy a község általános képe kielégítő. A magam részéről csak annyit akarok hozzáfűzni, hogy ez a kép nemcsak kielégítő, hanem kecsegtető is.” És így tovább. Ezt szépen meg kell tanulni. Igazán nem nehéz. No, ki vállalja?

Senki. A tagok kókadt fejjel állnak az asztal előtt.

— No, barátaim, csak bátran! Látják, én minden segítséget megadok. Hanem ehhez erőshangú ember szükséges. Hadd hallja mindenki tisztán. Miska bácsi, magára gondoltam. No, fogja csak!

S fognia kellett, mert az erélyes ember a kezébe nyomta.

A továbbiak során kiderült, hogy szó esik majd a tavaszi munkákról, amelyeknél annakidején némi késedelem mutatkozott. Ezzel nincs mit dicsekedni, ehhez a hozzászóláshoz elegendő lesz egy középerőshangú ember is. A begyűjtés kérdésénél vannak objektív nehézségek, amelyeket odafenn nem akarnak megérteni, egyszóval úgy áll a dolog, hogy a begyűjtési jelentést se érdemes ilyen mintatanácsülésen nagydobra ütni, ennek a megbírálására egy gyenge hang is elégséges, ha már a szövegből egyet s mást nem lehet egészen kihagyni. De még az a gyengehangú ember is halkítsa le a sertésbegyűjtésnél a hangját, csak akkor emelje fel, amikor a gyenge kukoricatermésre hivatkozik. Az őszi munkákról szóló pontnál meg célszerű lesz, ha Pista bácsi szól hozzá. Neki olyan súlyos gégehurutja van, hogy a szomszédja sem érti a szavát. Ő erre a megfelelő ember, mert igazán kár volna még a tanácsülésen is kikiabálni, hogy 50 hold búza vetetlen. Van abból úgyis éppen elég baj.

Száz szónak is egy a vége: a gépelt papírok sorban gazdát találtak.

— Csak az a fontos, hogy kívülről mondják, barátaim! — búcsúzott az elnök.

A tanácstagok búsan bandukoltak hazafelé. Gondolkoztak.

Miska bácsi hamar kifakadt:

— Ejnye, a nemjóját! Színésznek, vagy tanácstagnak választottak-e bennünket?

A többiek nem szóltak, amiből kétségtelen, hogy egyet gondoltak.

Hogy aztán másnap délutánig mi történt, azt még a tanácselnök sem tudná megmondani.

Egy biztos: a szép beszámoló után minden a feje tetejére állott.

Az általános helyzethez a gégebajos Pista bácsi szólt hozzá, a szavát valóban alig lehetett érteni, de amikor arról beszélt, hogy a tanács már régen megcsináltathatta volna a járdát, mert a pénz itt hever, akkor úgy erőltette a hangját, hogy még a szeme is kidülledt; ...a begyűjtésnél a gyengehangú jelentkezett ugyan, de roszul illesztette a hangerőt, mert akkor erősített, amikor a tanács hanyagságáról volt szó; ...az őszi munkák kérdésénél a középerősségű hang állt szólásra, de előtte biztosan medvecukrot szopogatott, mert szinte kiáltva jelentette ki, hogy a lemaradásért elsősorban a tanácselnök a felelős, minthogy elhitte a vetőmaghiányról szóló mesét...

A tanácselnök előbb zavartan mosolygott, majd sápadozott, végül erélyesen izzadni kezdett.

S ekkor állt fel Miska bácsi, az erőshangú jelölt. A hangja valóban olyan volt, mintha üres hordót gurugatnának benne, s ezen a hangon szépen, sorjában elmesélte a tanácsülés előkészítésének módját, ...s amikor pedig arra tért rá, hogy a tanácselnök elvtárs bízvást elmehetne színházi rendezőnek, úgy csattant a hangja, mint az augusztusi mennydörgés.

S a legrettenetesebb az volt, hogy a vendégek is erősen bólogattak hozzá.

A tanácselnök becsapottnak érezte magát.

Pedig mindnyájan tudjuk, hogy nincs igaza: a hozzászólók valóban értelmes emberek, s még az ellenségük sem foghatja rájuk, hogy a hozzászólást nem kívülről mondták.

S azt még a gyerek is tudja, hogy ezt a tanácsülést igazán mintaképen lehet emlegetni.

Erdélyi Lukács

HÁBORÚS HISZTÉRIA AMERIKÁBAN

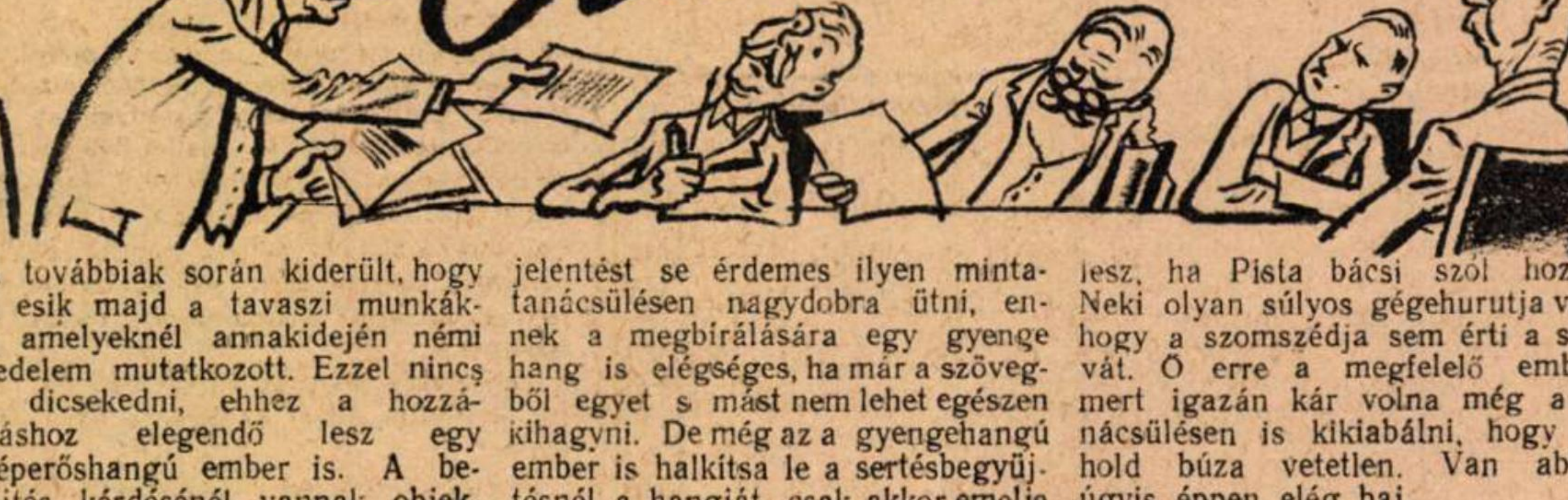

Házkutatás!

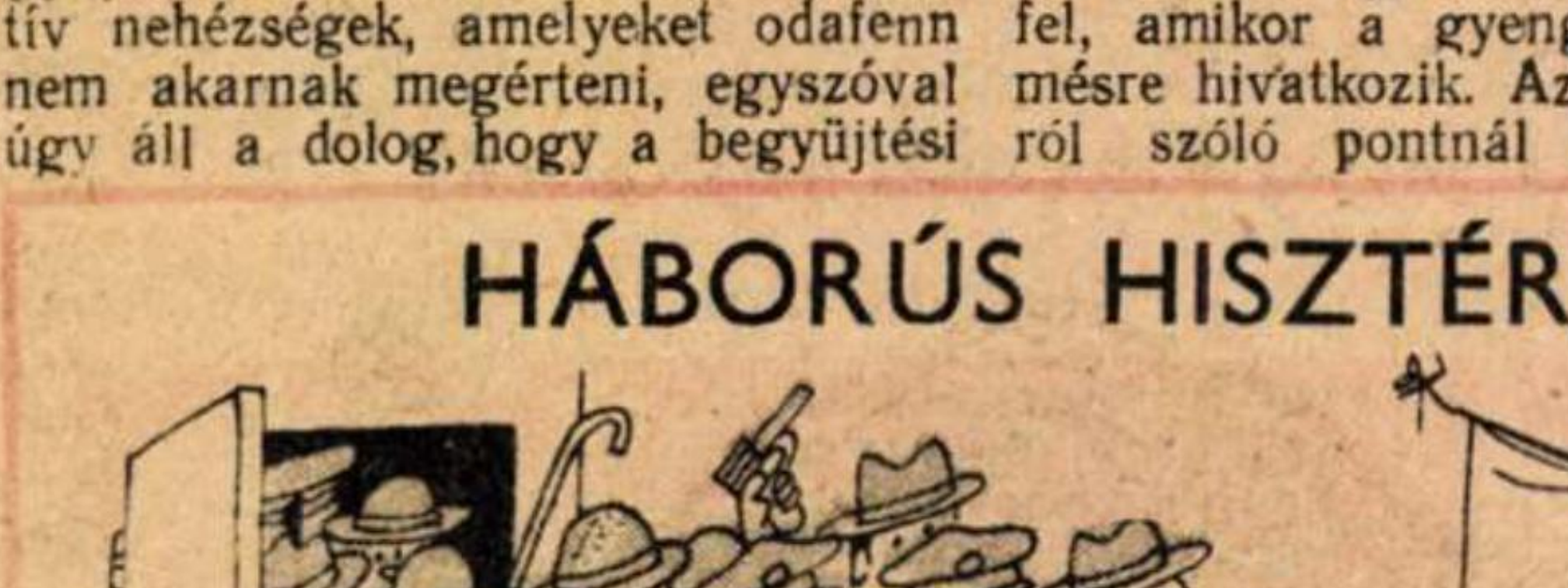

— **Jaj! Atombomba!**

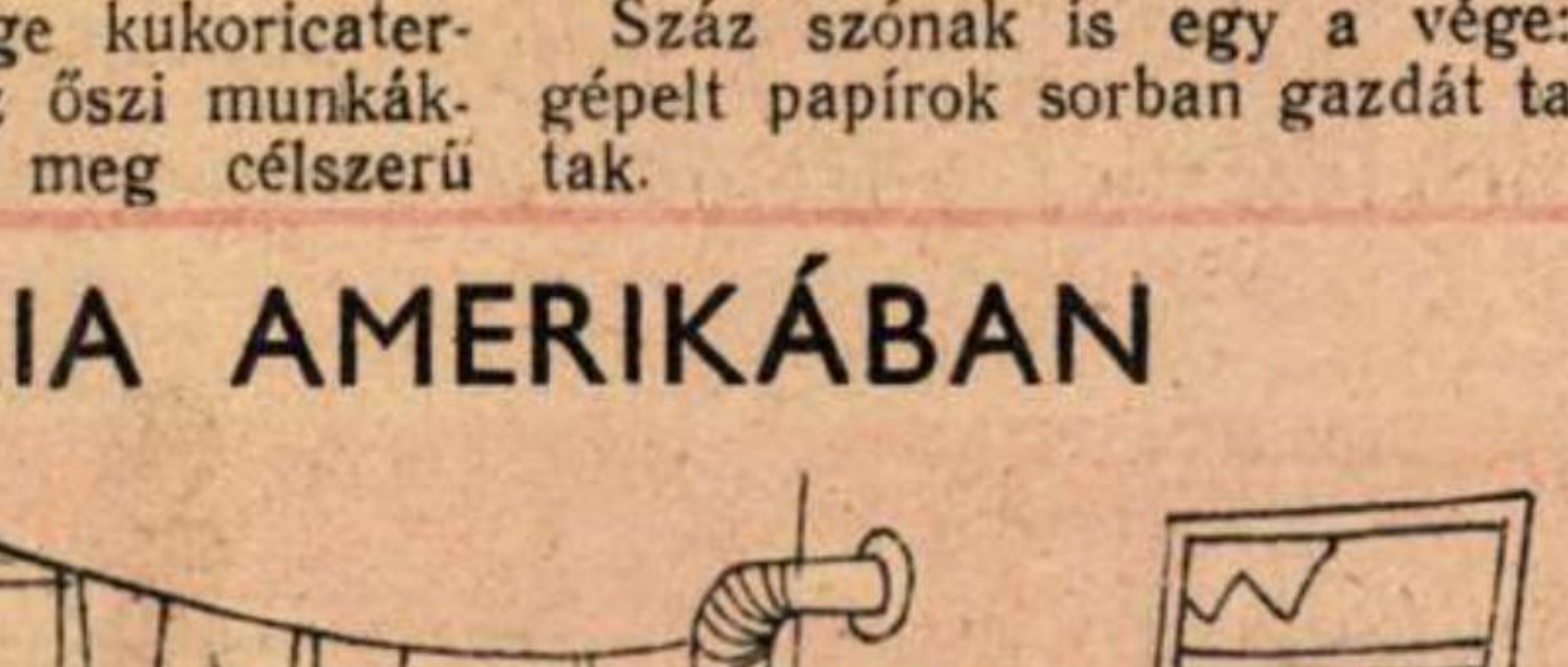

— **Hallja, mit kémkedik itt, maga marha? Én vagyok a rendőrfőnök!**

Aminek nem szabadna lennie

(Az „Április 4" gépgyárban sem!)

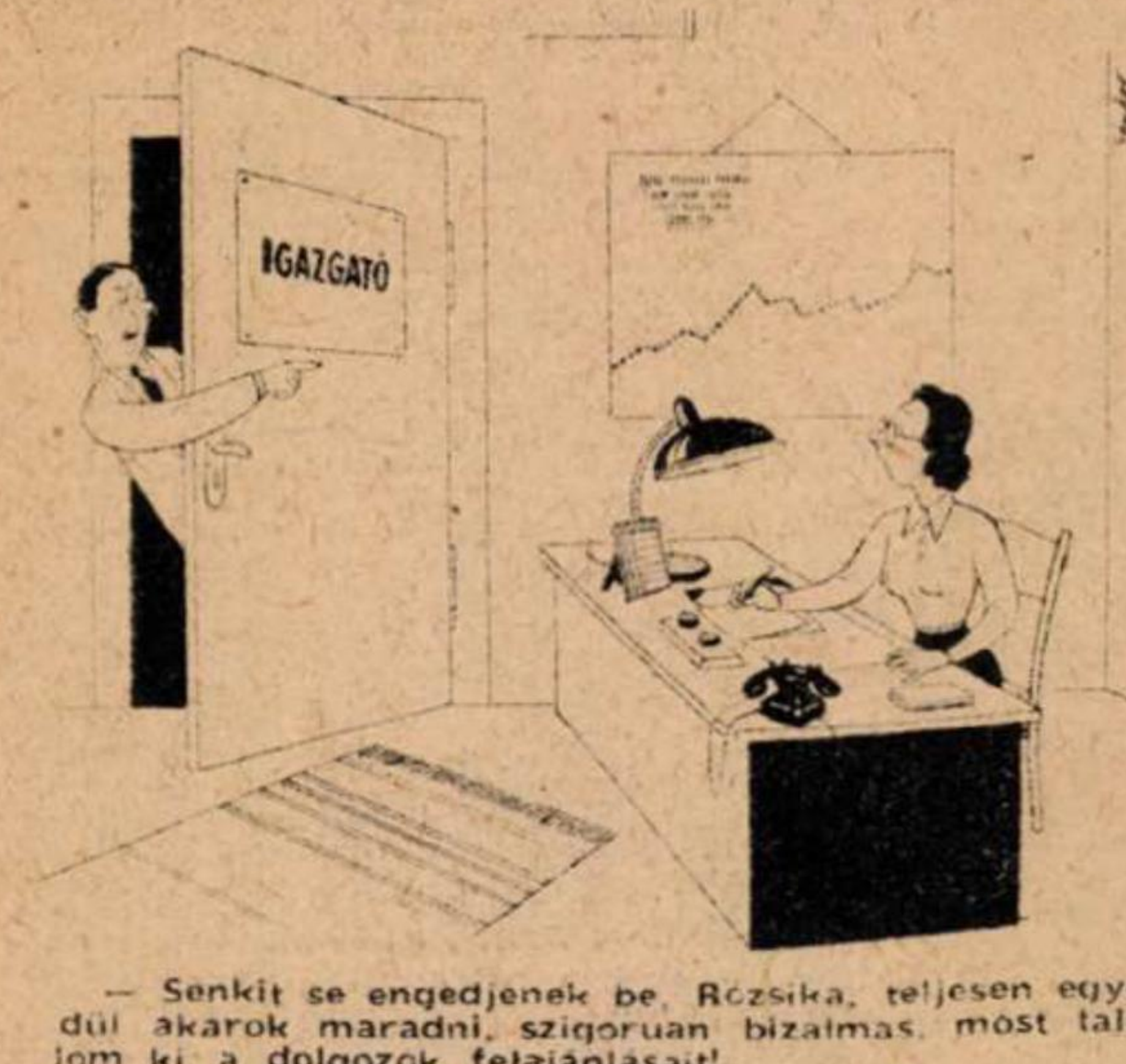

— Senkit se engedjenek be, Rózsika, teljesen egyedül akarok maradni, szigorúan bizalmas, most találom ki a dolgozók felajánlásait!

Talpraesett tyúk

A tojásbeadás kilóra megy, nem darabszámra.

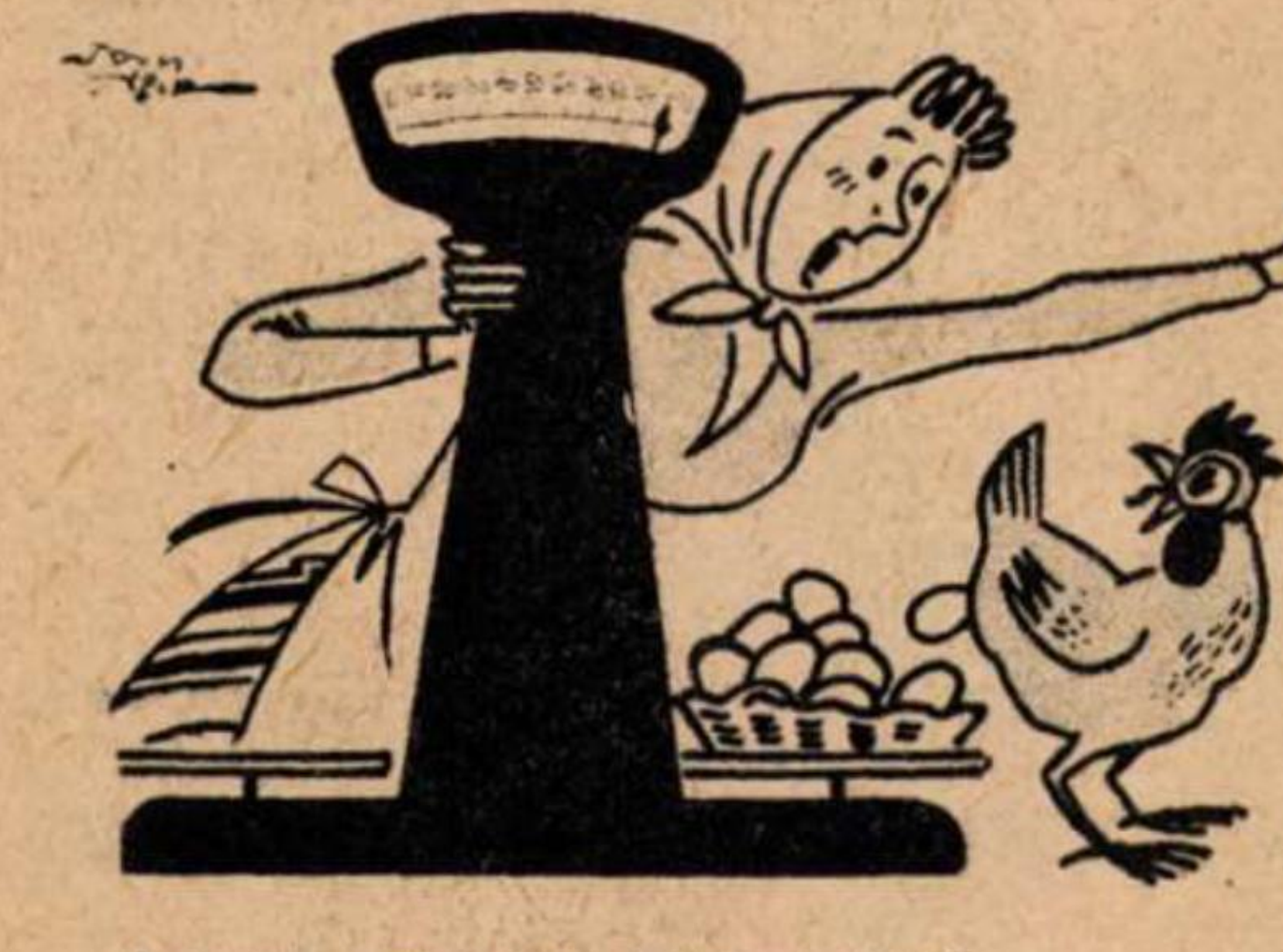

A tyúk: Lehet két dekával több?

Indokolt kérdés

Statisztikai jelentés: 1952-ben az igazolatlanul hiányzók száma csökkent, viszont az igazoltan hiányzóké emelkedett.

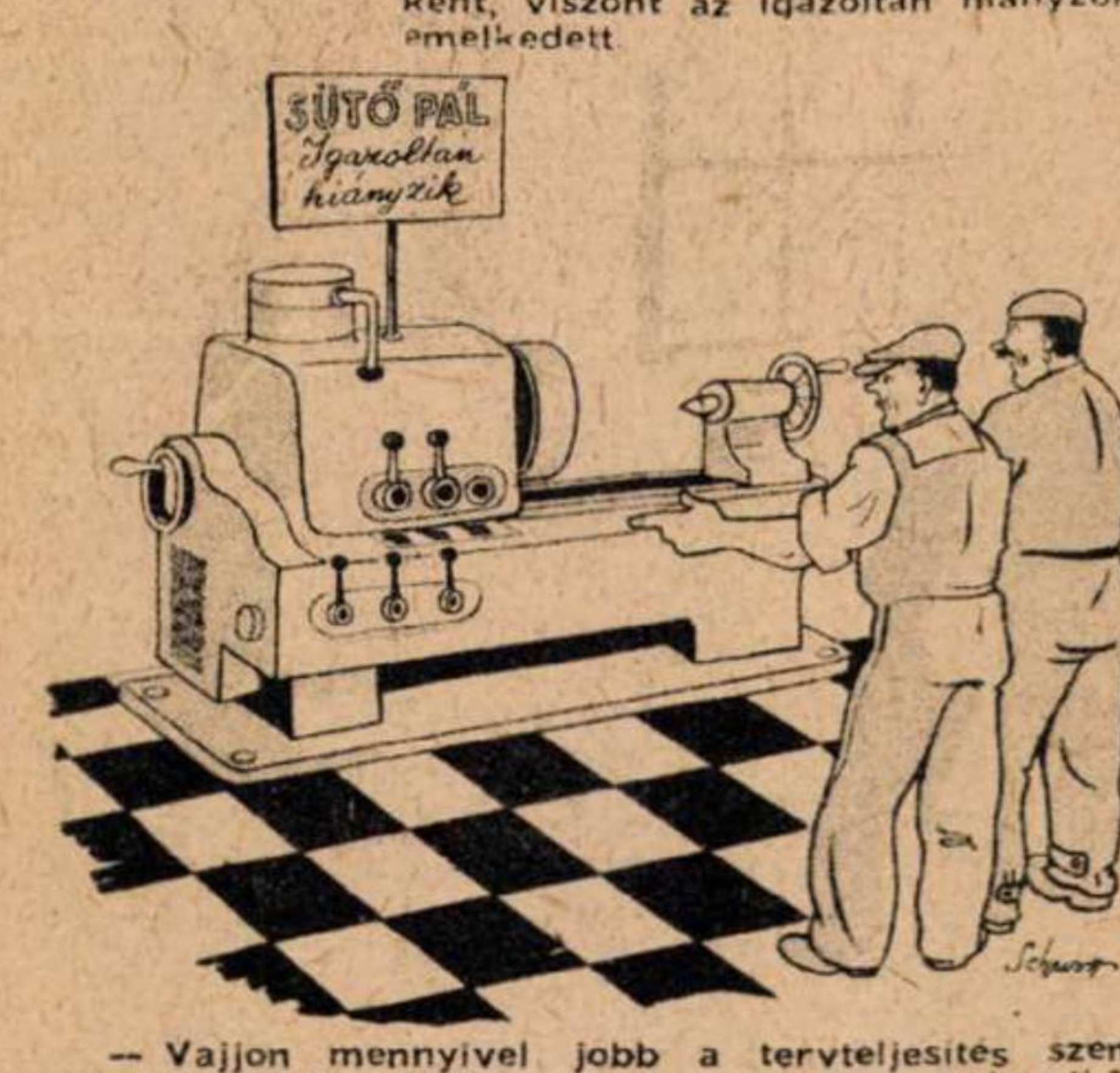

— Vajjon mennyivel jobb a tervteljesítés szempontjából, hogy Sütő szaki most igazoltan hiányzik?...

VAN EZ ÚGY NÉHA

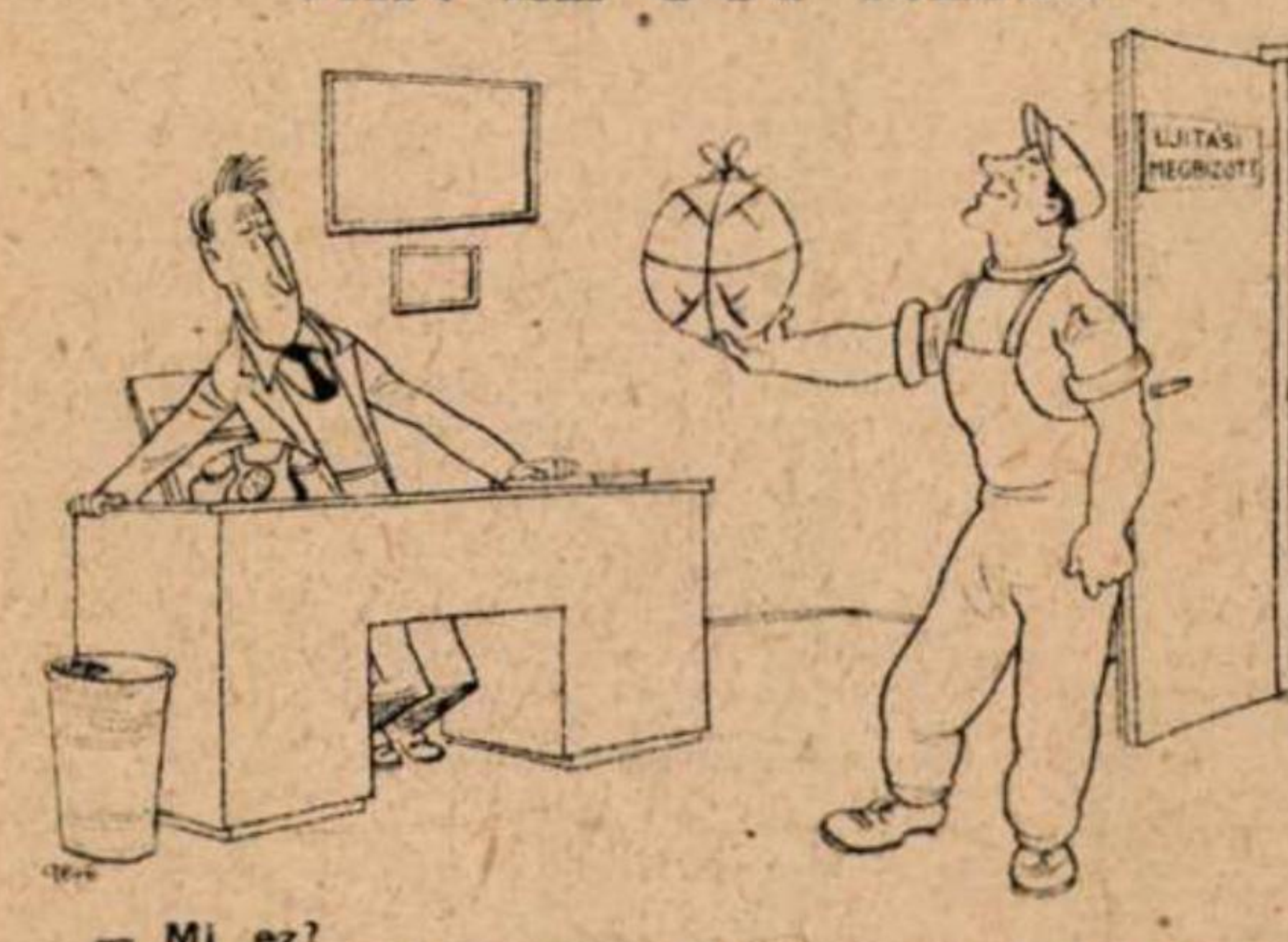

— Mi ez?
— A legújabb újításom. Azért csomagoltam így, mert hallottam, hogy itt labdázni szoktak az újításokkal.

Az önteltség teteje

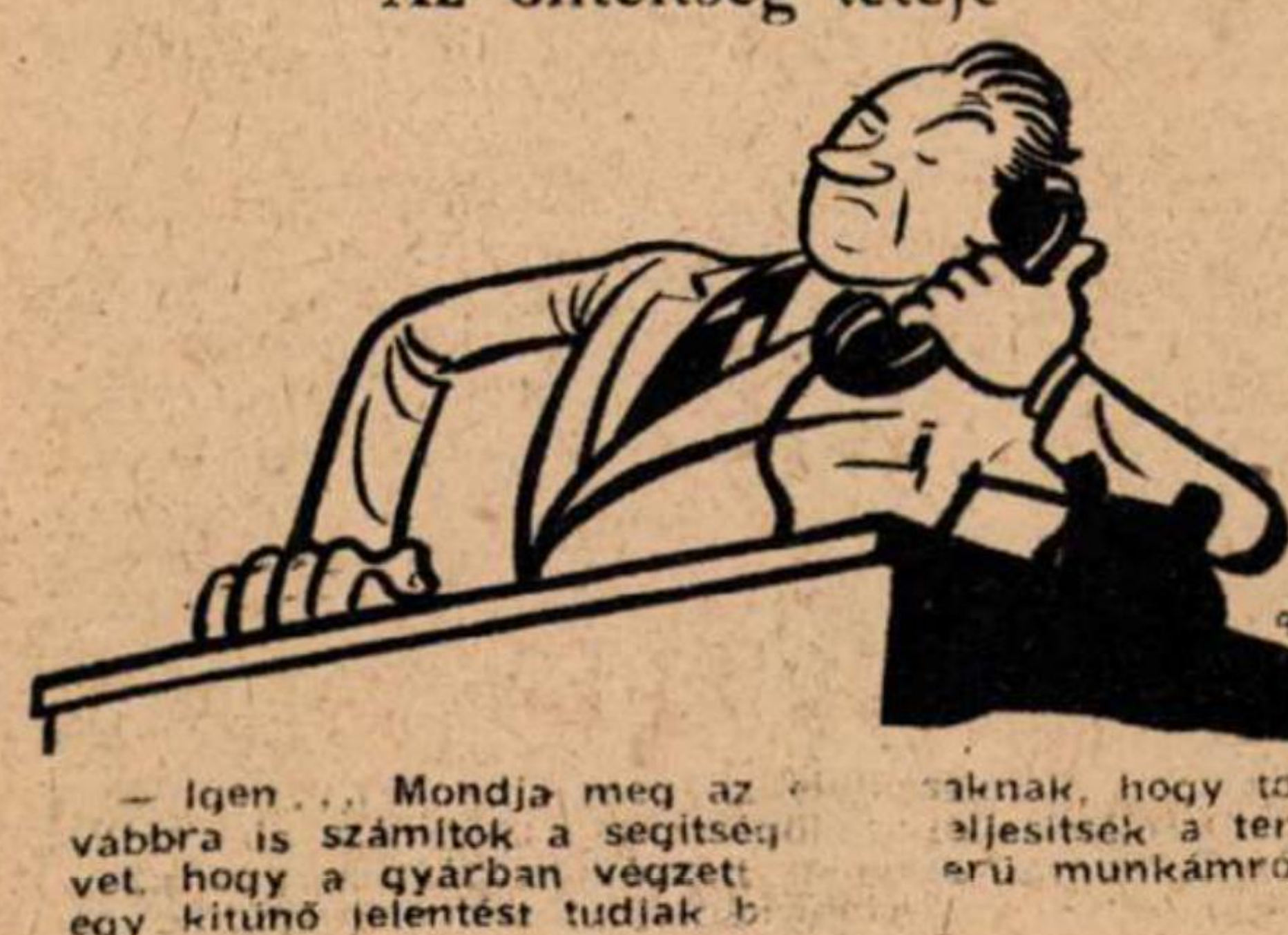

— Igen . . . Mondja meg az [illegible]aknak, hogy továbbra is számítok a segítség[illegible]eljesítsék a tervet, hogy a gyárban végzet[illegible]erű munkámról egy kitűnő jelentést tudjak b[illegible]

LE A BÜROKRÁCIÁVAL!

Fél köbméter deszka

December 21-én ünnepséget akartunk rendezni. Az előkészületek lelkesen folytak. Kultúrgárdánk vidám jelenettel és népi táncokkal készült az előadásra.

Ezen az ünnepi napon akartuk felavatni kultúrházunkat is. De sajnos, a kultúrház nem készült el. Ipari dolgozóink megígérték, hogy legkésőbb Szilveszterre készen lesz a kultúrház. Nem készült el. Január 19-én írom ezt a levelet, de fél köbméter deszka még mindig hiányzik a padlózáshoz. „Objektív" nehézségekre hivatkoznak. Amikor pénz van, akkor nincs deszka, ha deszkát szereznek, akkor elfogy a fedezet. Fél köbméter deszka miatt nem tudunk kultúrmunkát végezni! Valaki hibás abban, hogy bürokratikus útra terelődött a félköbméter deszka ügye. Nincs szórakozóhelyünk! Pedig a kultúrteremben tanulhatnánk, sakkozhatnánk, előadásokat tarthatnánk és felkészülnénk a ránk váró feladatokra.

**Odor Antal
a zalaszentlászlói DISZ-szervezet titkára**

Akkumulátor

Karácsony előtt akkumulátort vásároltam a rádiómhoz. Örömmel vittem ki a tanyára. Hat nap múlva az akkumulátor kimerült. Másnap bevittem a mezőberényi K. T. Sz.-hez, — ahol vásároltam. Másnapra ígérték a töltést. Nem volt készen. Harmadnap is hiába mentem be. A negyedik napon délben 12 órakor értem be a tanyáról Mezőberénybe. Az eladó megkért, hogy várjak egy kicsit. Félnégyig vártam az akkumulátorra. Ez is csak hat napig működött.

Ismét három napon át kellett a tanyáról a városba bemennem, amíg újra töltötték. Biztattak, hogy most nagyon sokáig fog tartani. Ez a „nagyon sokáig" hét napig tartott. Január 15-én újra kénytelen voltam töltetni. 17-ére ígérték a „hónapokig tartó" töltést. Január 17-én megkértem tanyai szomszédomat, menjen be Berénybe, hozza ki akkumulátoromat. Nem találták meg. Felkérték, írja be a panaszkönyvbe az akkumulátor eltűnését. Az illető azonban a panaszkönyv helyett az akkumulátort követelte, amit meg is találtak. Egy javításban lévő rádiót próbáltak ki vele. Megoldódott a rejtély: az én akkumulátorommal próbálták ki a K. T. Sz.-ben mások készülékeit. Ezért tartott csak hat napig a töltés. Jó lenne, ha a mezőberényi K. T. Sz. vezetője gondoskodna arról, hogy tisztességesen szolgálják ki a dolgozókat.

**Sinka Ferencné
Mezőberény**

Beremend és Keszőhidegkút

I. HOL A MOZI?

Volt egyszer egy mozink . . . Beszüntették működését. Pedig vasárnaponként kellemesen szórakoztunk a szép és tanulságos filmeken. Most a beremendiek és így a beremendi ifjúság is kénytelen minden vasárnap otthon ülni — és mozi után vágyódni. Hova vitték a mi mozinkat? És mikor adják vissza?

**Okorági Júlia
Beremend**

II. HOL A GÉP?

1952 december 27-én Keszőhidegkút mozit kapott. Megérkezett a tanfolyamot végzett mozigépkezelő és utána három héten keresztül sűrűn érkeztek a filmek. Meghirdették a szombat-vasárnapi előadásokat is. Ezek az előadások azonban elmaradtak, mert a mozigép, amit december 27-én postára adtak, 1953 január 17-ig nem érkezett meg.

A Tanács vezetősége többízben érdeklődött a szekszárdi MOKÉP-kirendeltségnél, ahol csak azt tudják válaszolni, hogy a budapesti MOKÉP-Központ postára adta. Most két eset lehetséges: vagy elkallódott az úton, vagy elfelejtették feladni. Pedig nagyon szeretnénk már moziba menni!

A keszőhidegkúti dolgozók

Kórház zsebkéssel

A szekszárdi megyei kórházban fekszik a feleségem. Gyermeket szült. Amikor szülés után három nap múlva meglátogattam, csodálkozva láttam, hogy ebédidőben több mint huszonöt szülőanya zsebkéssel vagy kézzel eszi az ételt. Megtudtam, hogy a kórház felszolgálói nem adnak evőeszközt, mert félnek, hogy elvész. Érthetetlen! Márcsak azért is, mert a zsebkéssel és csupasz kézzel való étkezés nem higiénikus, sőt a fertőzés veszélyét is magában rejti. Ha a kórház nem ad evőeszközt, akkor a felvétel előtt közöljék ezt a beteg hozzátartozójával.

**Kismihók Róbert
Tolna**

Az isaszegi állomásról van szó

Ha az utas az isaszegi állomást akarja megközelíteni, hatszáz métert kell kerülnie, hogy gázlót keressen, mert az állomás környéke sártenger. Néha sípcsontjáig süllyed az utas a cuppogó vendégmarasztaló sárba. Az isaszegi Tanács a községben rendbehozta az utakat, csak a vasút környékén van hiba, mert az útvonal a MÁV, illetőleg az állomásfőnök hatáskörébe tartozik. A dolgozók felajánlották, hogy az állomás körletében lévő salakkal feltöltik az állomás környékét is, de az állomásfőnök ezt nem engedi meg, mert egy évvel ezelőtt megígérték neki, hogy a pocsolyás részt kikövezik, vagy aszfaltozzák.

Erre azonban, úgy látszik, hiába várunk, ezért sürgősen salakozni kellene a vasútállomás környékét.

Az isaszegi dolgozók

Nem is válaszoltak

Vállalatunk dolgozói a Pénzintézeti Központ OKA-osztályától (VIII., Alföldi-u. 20.) 1298 forint 65 fillért követelnek vissza. Ez az összeg azonban úgy látszik, nem jut el vállalatunk dolgozóihoz. Már 1952 nyarán három levelet írtunk ebben az ügyben. Mindössze egy semmitmondó választ kaptunk, melyet dolgozóink megnyugtatására vállalatunk faliújságján kifüggesztettünk.

Amikor októberben megkezdődött a fűtési évad, ismét háromízben sürgettük a dolgozóinknak visszajáró pénzt. Nem is válaszoltak.

November elején üb. elnökünk a PK-nál járt, ahol megnyugtatták, hogy hamarosan elszámolást és pénzt kapunk.

Nem történt semmi. Vállalatunk költségén ügyintézőnk Budapesten járt, ahol kétnapi munkával elérte, hogy a PK szóbelileg „elismerte" követelésünket. Kiutalás nem történt. Ügyintézőnk előtt kijelentették, hogy leveleink hangja egy kicsit erős volt. Meg kell jegyeznünk, ha a PK bürokratái hallották volna, hogy milyen dühösek Győrben dolgozóink, amikor pénzüket hiába sürgetik, akkor nagyon „gyengének" találták volna leveleink hangját.

December 12-én ajánlott levélben sürgettük a pénzt és a PK ígéretének beváltását. Nem válaszoltak. Ugyanez a sors érte január 10-én küldött levelünket is. Tekintettel arra, hogy már több esetben olvastunk a PK OKA-osztályának lassú munkájáról, nem tudjuk megérteni, hogy miért nem javítják meg ott a munkát. Miért nem válaszolnak a levelekre és miért nem fizetik vissza a dolgozóknak jogosan járó pénzt.

**Győr-Sopronmegyei Nyomdavállalat
Stanyó Ferenc főkönyvelő**

Talpas betoncső

Vállalatunk idejében megrendelte a január hónapra szükséges építőanyagokat. Ezek között kútgyűrű és talpas betoncső is szerepel. Vállalatunk Győrben van. Mindkét cikket úgy Győrött, mint a tőlünk 40 kilométer távolságban lévő Beleden is árulják az ottani Cementáruipari Vállalatnál.

Az Építőanyagforgalmi Vállalat ennek ellenére a talpas betoncső szállításával a miskolci, a kútgyűrű szállításával pedig a Pécsi Cementáruipari Vállalatot bízta meg, biztosan azért, mert nagyon messze vannak Győrtől. Valószínű, hogy a pécsi és miskolci áru szeret hosszasan utazni, más vidéket látni, de az is lehet, hogy levegőváltozásra van szüksége. Erre volt tekintettel az Építőanyagforgalmi vállalat?

*Győr-Sopronmegyei Tatarozó
Győr, Dimitrov-sétány 8.*

Ludas Matyi elintézte

„Ballada a herendi moziról" című közleménnyel kapcsolatban közöljük, hogy intézkedtünk a mozigép kicserélése ügyében. Február 1-től a herendi mozi üzemzavar nélkül fog működni. Úgy a kép-, mint a hangvetítés kifogástalan lesz.

Veszprémmegyei
Moziüzemi Vállalat

„Csak a kisujjamat nyujtottam oca" című közlemény ügyét kivizsgáltuk. A MÁV kórház hibát elkövető dolgozóját megbüntettük.

Közlekedésügyi Minisztérium
I. v[illegible]úti főosztálya

Az érdekeltek hozzászólnak

A mosonszentjánosi posta községenbelüli „interurbán" beszélgetésével kapcsolatban közöljük, hogy a cikk elküldése és megjelenése közti időpontban a posta a hibát kijavította és a „távolsági" beszélgetések díjának beszedését beszüntette.

A mosonszentjánosi Tanács
VB-titkára

Amikor a tervet menetközben csinálják

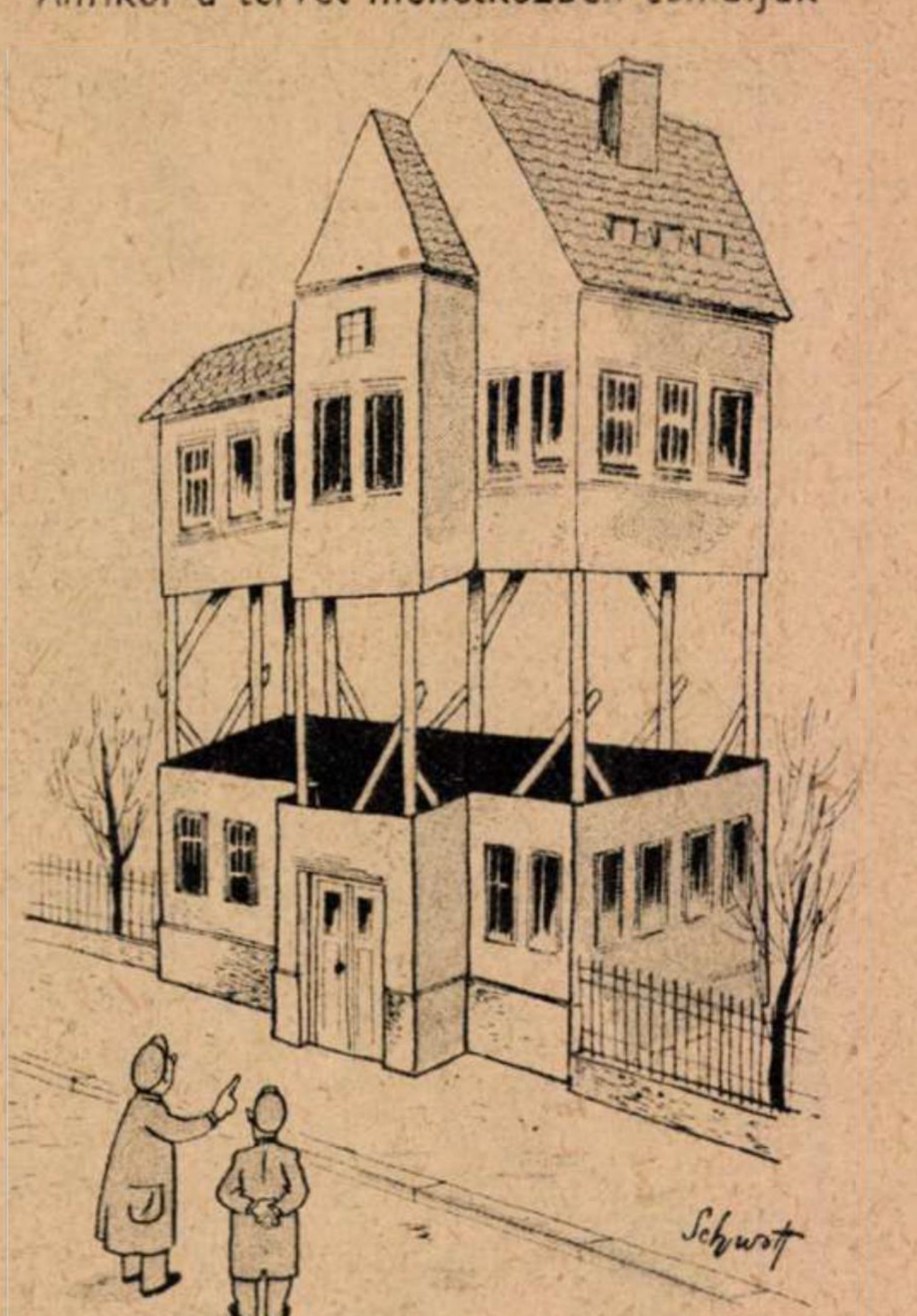

— Ne csodálkozzék szaktárs! Menetközben úgy döntöttek, hogy kétemeletes lesz és az anyag még nem érkezett meg, de a háznak határidőre el kellett készülnie . . .

Egyforma ez a két tojás?

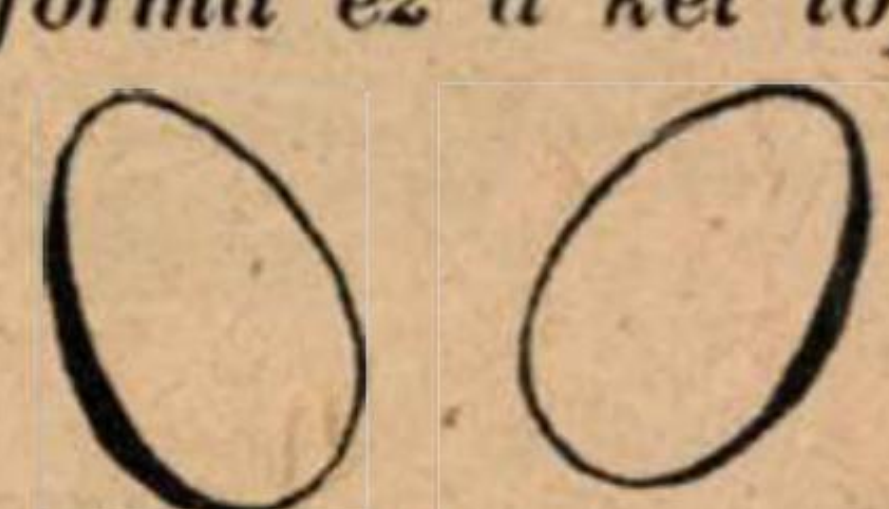

Nem! Mert az egyiket idejében beadták, a másikat pedig nem.

KÖZÉRT-rejtvény

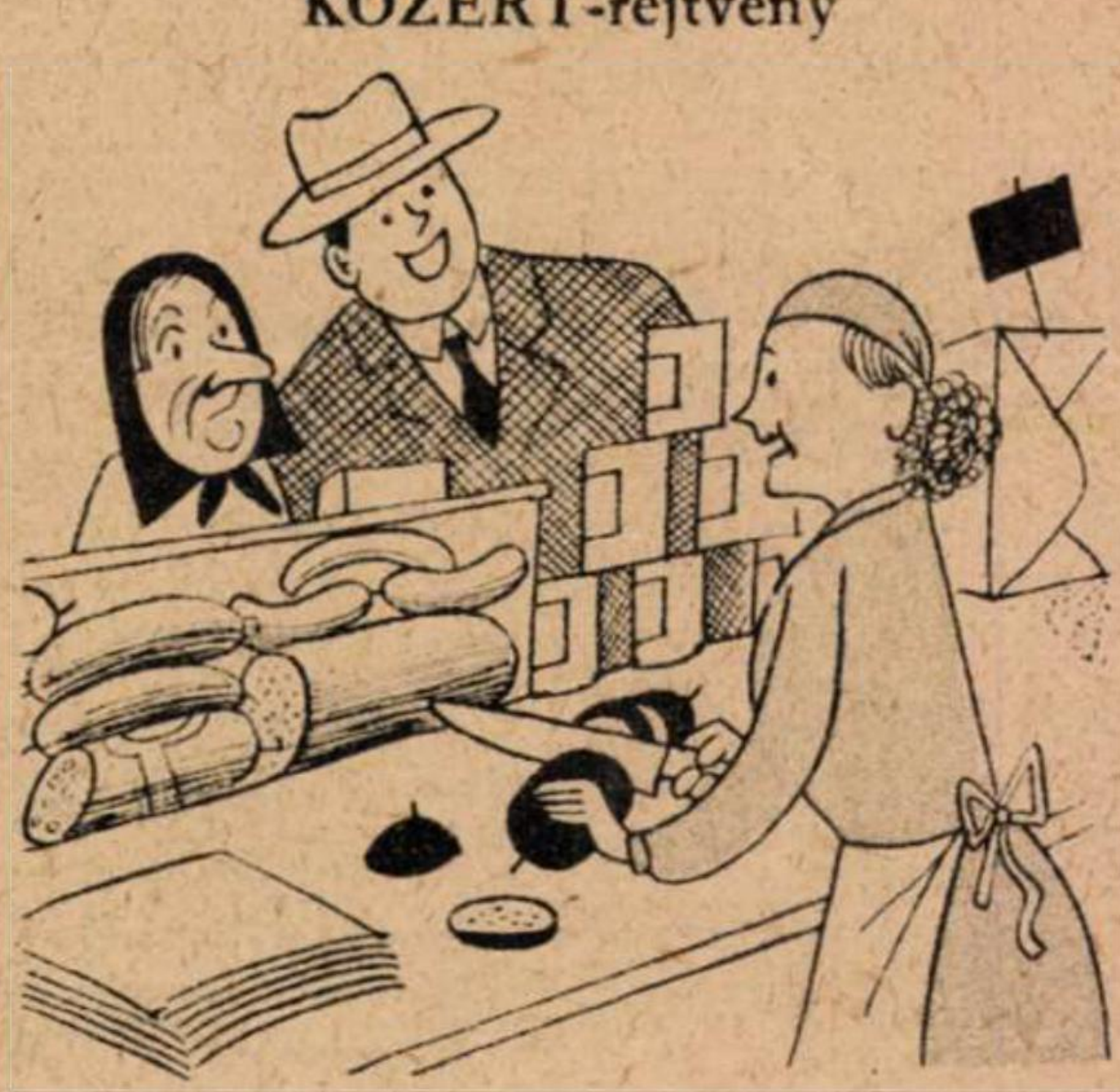

Ki fogja kapni a szalámivéget: a nénike, vagy a csinos fiatalember?

Megfejtés:
Mind a kettő.

Hóember hó nélkül

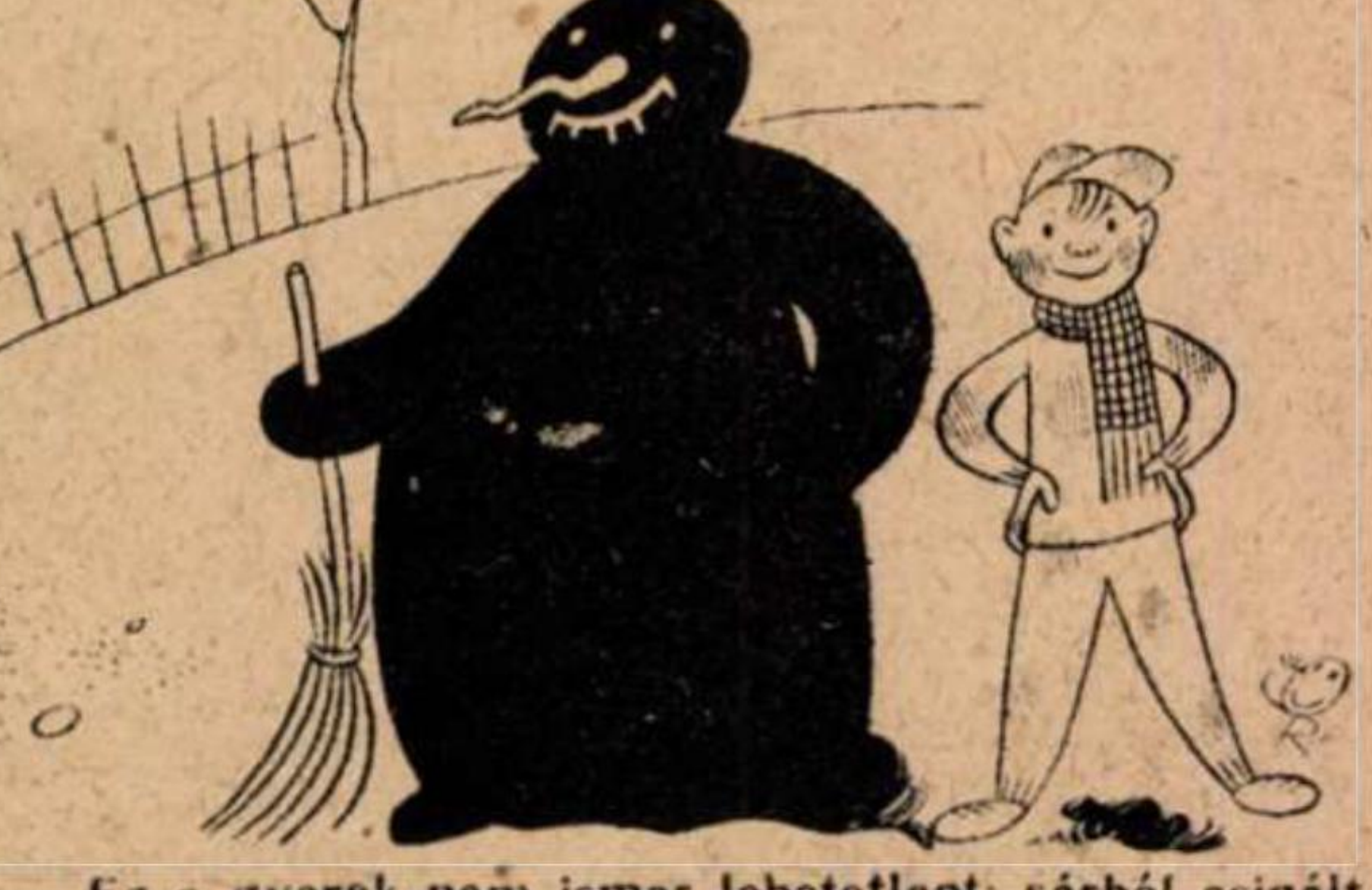

Ez a gyerek nem ismer lehetetlent: sárból csinált hóembert.

Leltározási láz Budapesten

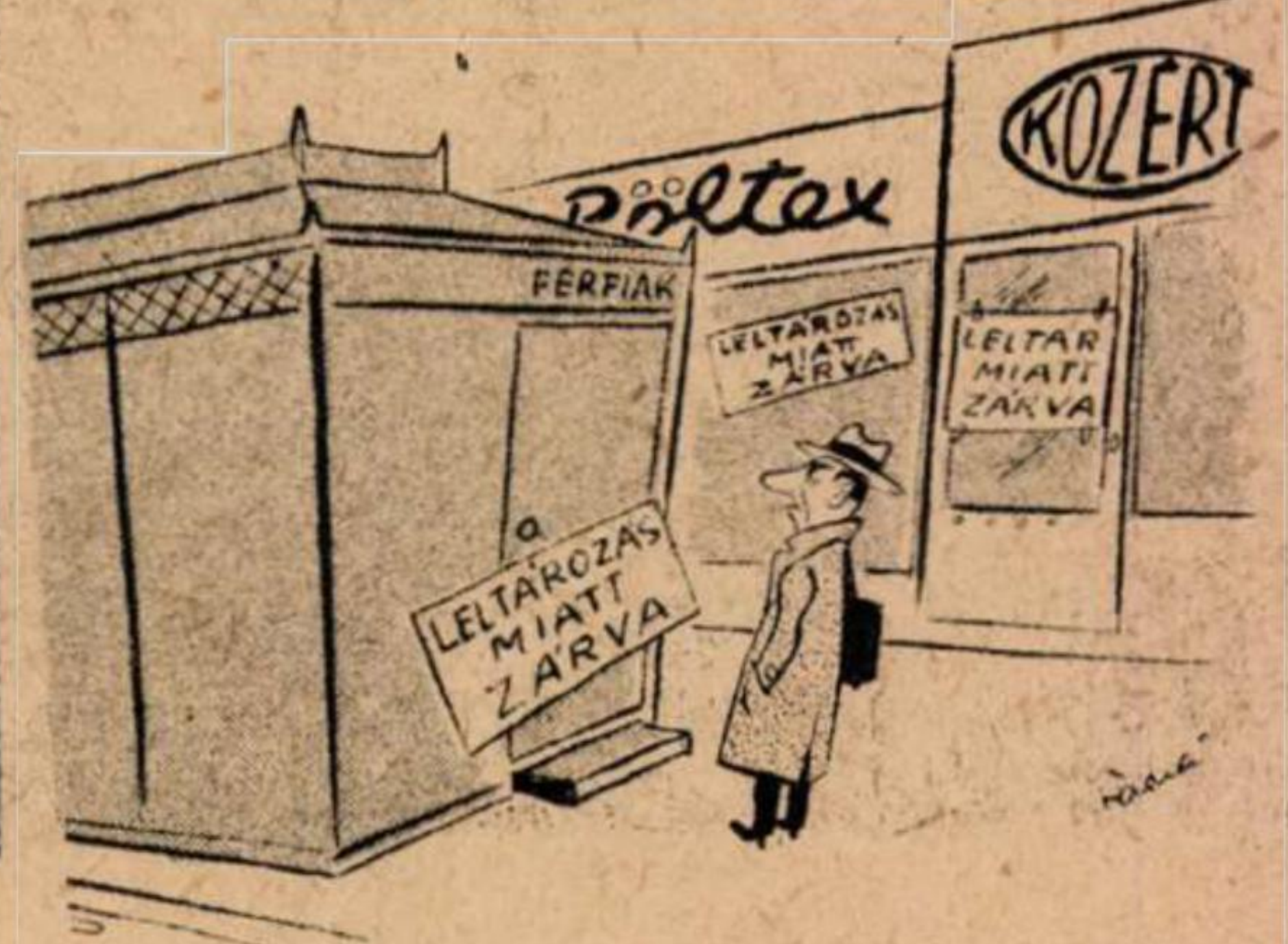

A hallgatag ember

Irta: ULBRICH SPEITEL

Gerlach Ottó alapjában véve egyszerű, mindennapi ember volt. Két jellemző tulajdonsága azonban közismertté tette. Szántóföldje tökéletes rendben volt — és a gyűléseken egy árva szót sem szólt.

Első tulajdonsága azt eredményezte, hogy Rabenhügel község Dolgozó Parasztjainak Szövetkezete először felvette tagjai sorába, később pedig a vezetőségbe is jelölték. Ezzel azonban ellentétben állt Gerlach második jellemző tulajdonsága: a szótlanság. „Sok ember előtt elakad a szavam" — mondogatta az alapbizottságnak.

— Idővel majd megjön, Ottó — válaszolták a parasztok.

— Én pedig azt mondom, „hogy nem jön meg! Igy is túlontúl sok a beszéd. Elég arra a szaktársra gondolnunk, akit néhány héttel ezelőtt kiküldött hozzánk a járási központ! Nem akarom amúgyis kevés időmet üres frázisokra fecsérelni! Beléptem a szövetkezetbe, — de vezetőségi tag nem leszek soha!"

— Igazán jól beszéltél, Ottó... — mosolyogtak a küldöttek.

— Na jó — dohogott amaz — itt magunk között vagyunk, de a gyűléseken egy hang sem jön ki a torkomon. Higyjétek el! Egy hang sem!

Gerlach Ottót mindezek ellenére vezetőségi tagként jelölték a szövetkezet ujjáalakuló nagygyűlésén.

Jelölését a bizottság elutasitotta a következő megindokolással:

— Kedves elvtársak, egy elöljárónak tudnia kell beszélni is, nem igaz? Gerlach Ottó azonban nem tud. Igy tehát nem járulunk hozzá a megválasztásához.

Többen közbeszóltak: „Ez nem elég nyomós ok!" „Még megtanulhat beszélni!"

Maga Gerlach behúzta fejét a nyaka közé. Egy csöppet sem örült, hogy ő vált a közérdeklődés központjává. Válaszoljak talán? — járt a fejében, — eh, mit, tőlem akár a fejük tetejére állhatnak, akkor sem szólalok fel!

— Ez még nem minden — folytatta az előadó, — tekintsétek csak meg a munkáját! Mit is beszélek, hiszen azt egyáltalán nem lehet „munká"-nak nevezni, legfeljebb kontármunkának! Tavaly még előirányzaton felül teljesitette beadási kötelezettségét, de idén... valld be te magad, Ottó, idén az utolsók közt kullogsz. A répáról nem is beszélek, azt talán nem is ültetted!

A terem fölmorajlott az előadó elvtárs szavai hallatán.

Az egyébként oly nyugodt Gerlach Ottó elvörösödött és úgy nyelte, kapkodta a levegőt, mint a szárazra került ponty.

— Eredj az emelvényhez, Ottó és felelj meg amúgy alaposan ennek a szemérmetlen rágalomnak! — biztatta a szomszédja.

Gerlach előrement, két kézzel megragadta a pulpitust, öklével rávert az asztallapra és harsány hangon így beszélt:

— Emberek! Hazudott ez a gyalázatos! Beadási kötelezettségemet túlteljesitettem az idén is! A répáimmal pedig kétszáz százalékot értem el! Igy dolgozom én! Kontármunka, mondta előbb ez a szégyentelen! Hát így néz ki az én kontármunkám!

— Kedves elvtársaim — szólalt meg az előadó — most végre látjuk, hogy Gerlach Ottó legalább olyan jól beszél, mint ahogyan dolgozik — Diadalmasan csendült fel a hangja. — Ugy vélem, mégiscsak meg kell választanunk!

Az egybegyült tagok nagy lendülettel emelték karjukat a levegőbe.

— Mondhatom, jól beugrattál, te ördögfióka! — szólt Gerlach Ottó, de őt is magával ragadta a tagság harsogó nevetése.

(Németből forditotta: Utas Tibor)

Külügyminiszteri váltófutás

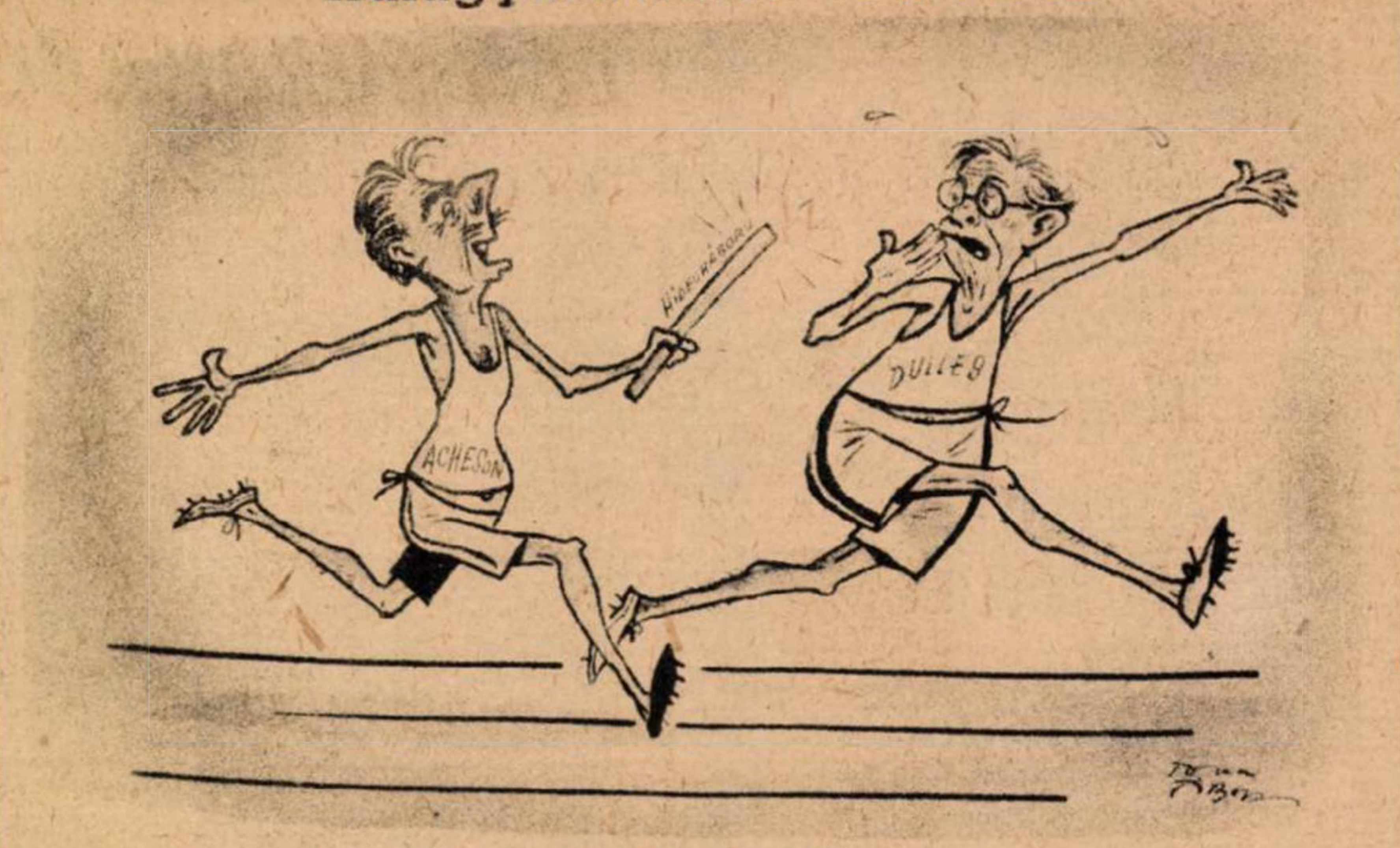

Acheson: Fogja Mister Dulles, vegye át!
Dulles: Juj, hiszen ez forró!
Acheson: Nekem mondja? Én már megégettem vele a kezemet...

Truman kandallóelőtti csevegéssel búcsúzott

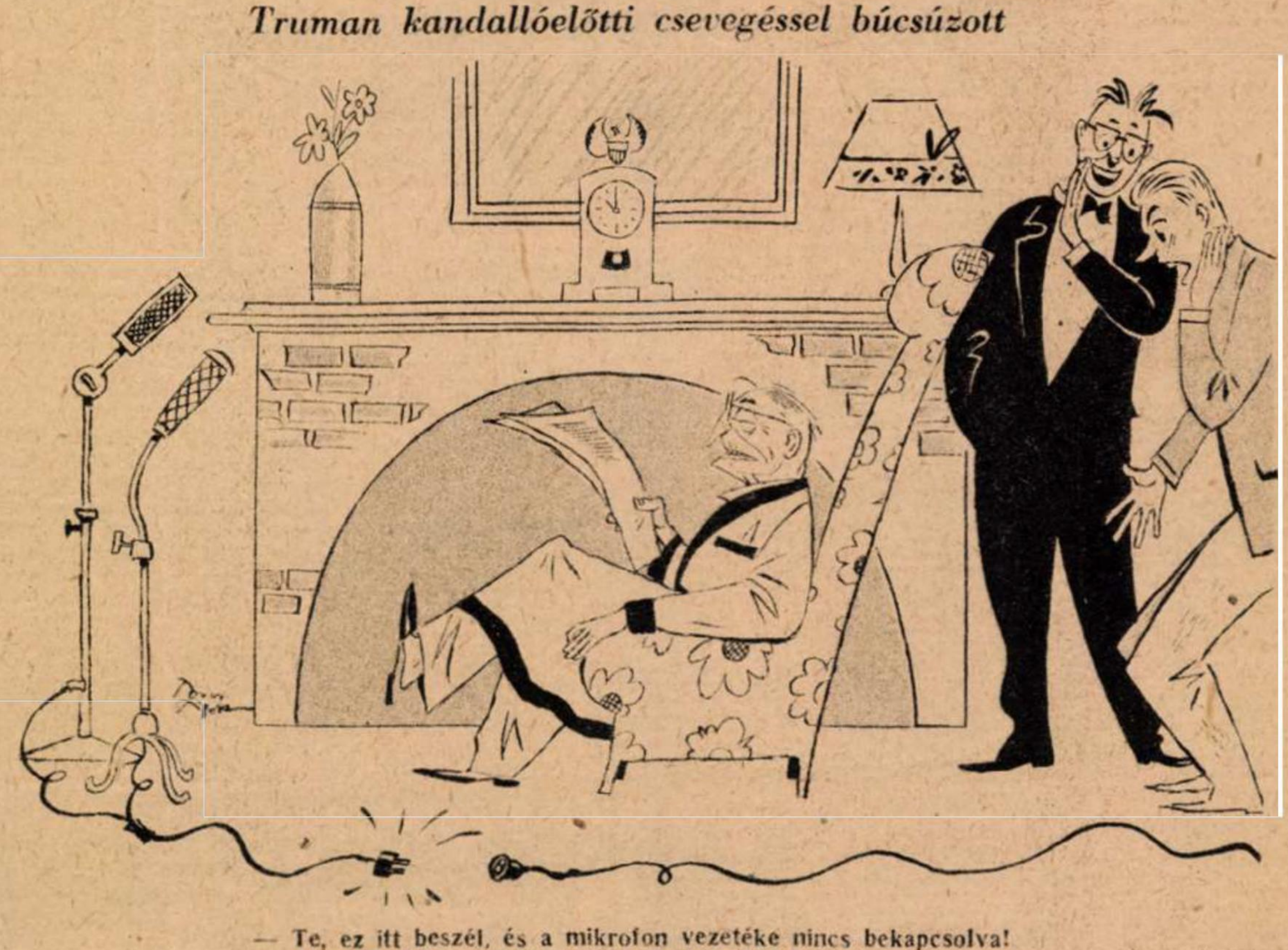

— Te, ez itt beszél, és a mikrofon vezetéke nincs bekapcsolva!
— Annyi baj legyen! Ki kiváncsi már a hülyeségeire.

EZ AZTÁN ELINTÉZÉS!

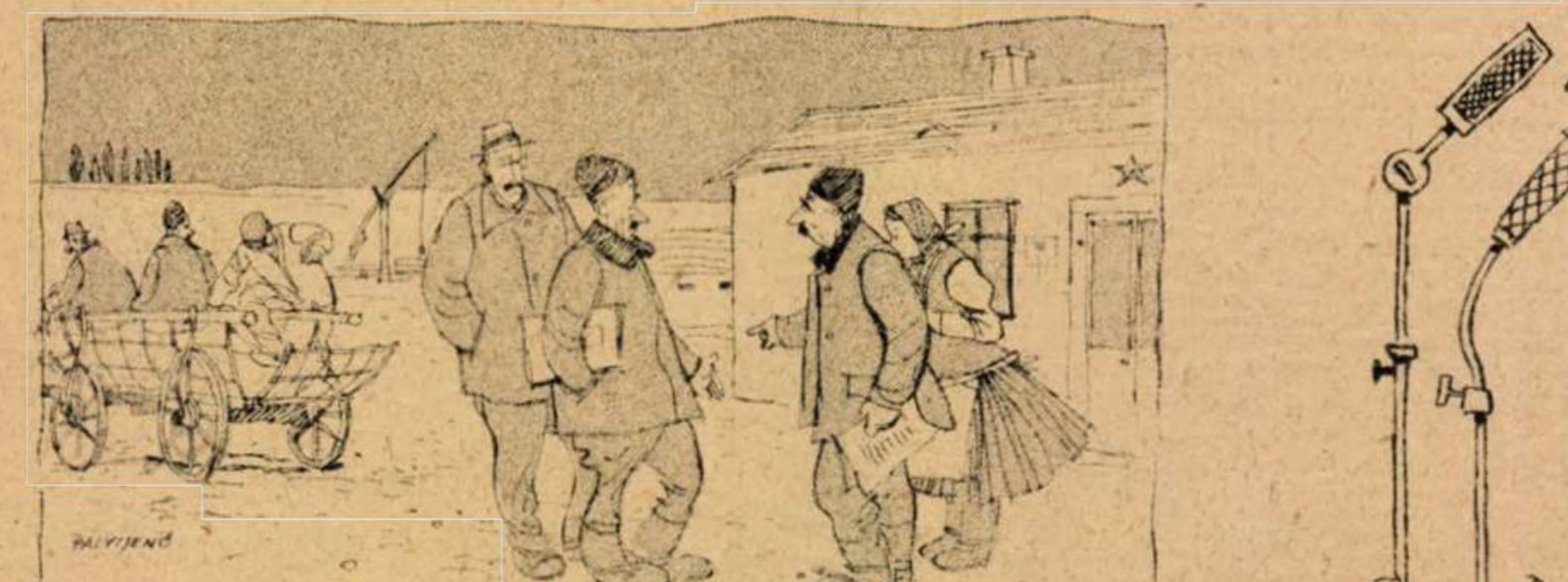

— Szóval meghallgattuk a problémákat. Most hazamegyünk, kitűzzük a gyűlés napját, megírjuk a meghívókat, kikézbesitjük, kijelöljük az előadókat...

— Hallja-e, tanácselnök elvtárs! Hisz addigra kitavaszodik, hol lesznek már akkor ezek a problémák?

— No látja! Ha akkor újabb problémák lesznek, megint kijövünk.

Mozgó áruházakat létesítenek

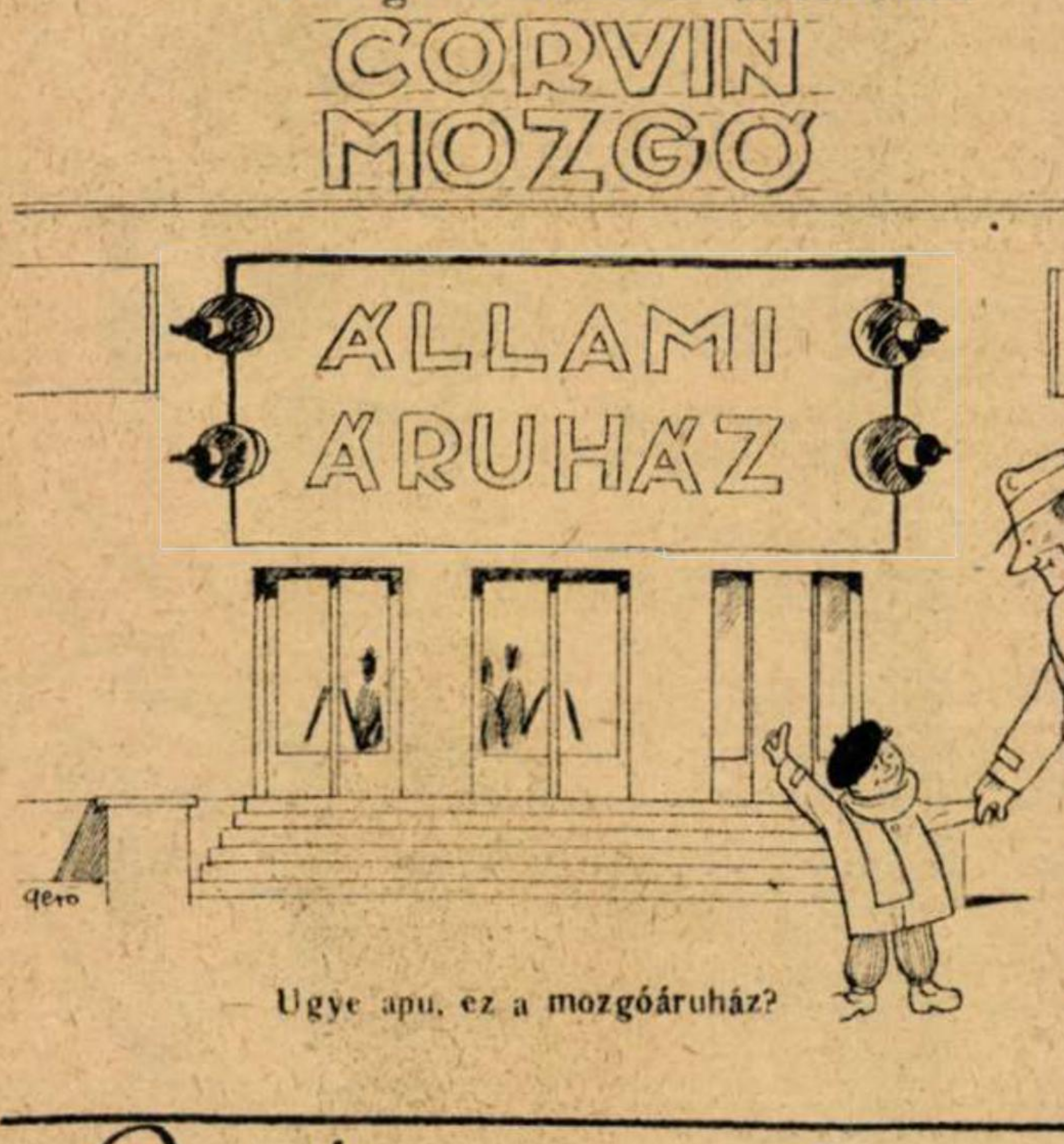

— Ugye apu, ez a mozgóáruház?

KÉP SZÖVEG NÉLKÜL

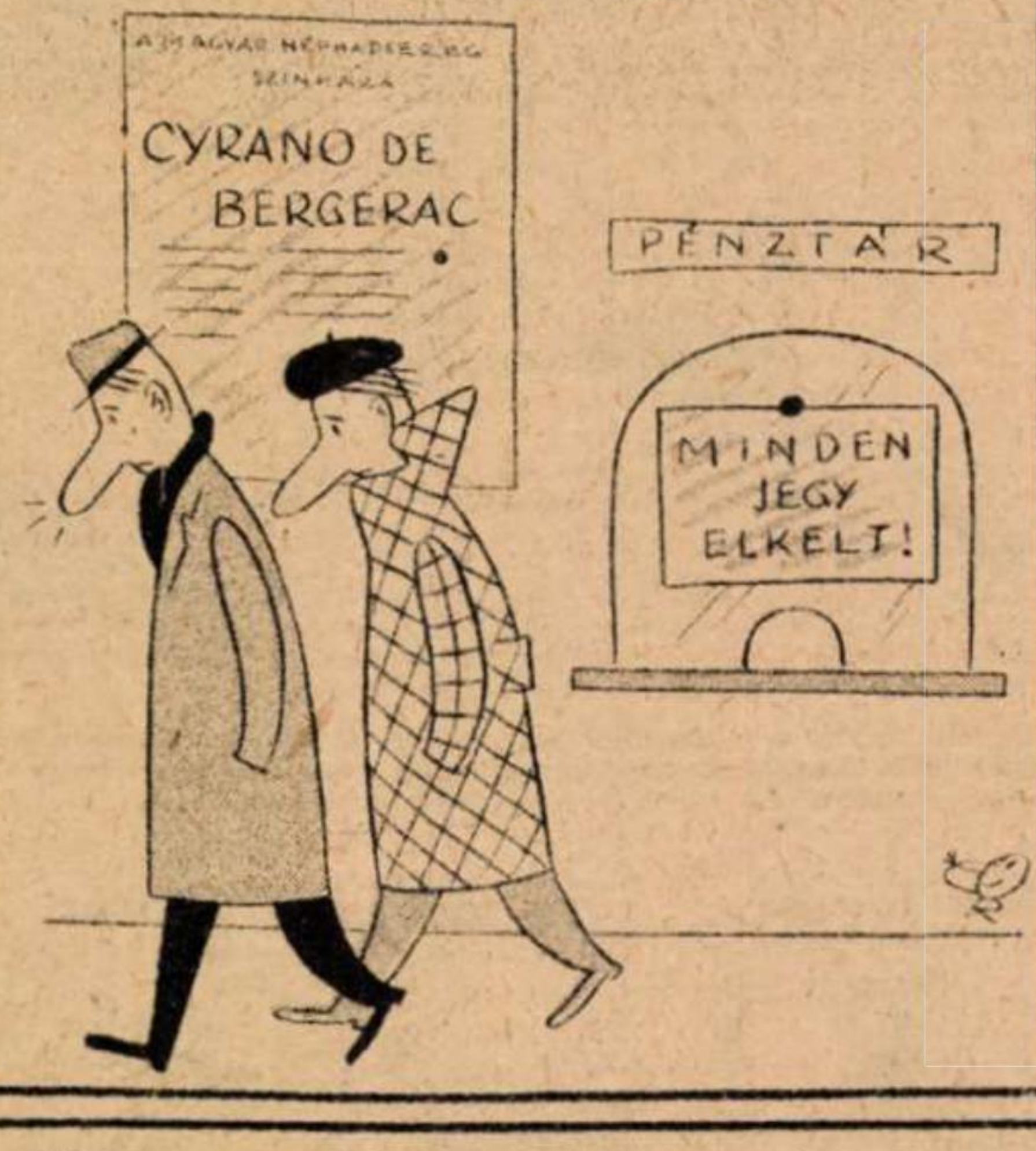

A DRÁMAÍRÓ MUNKÁBAN

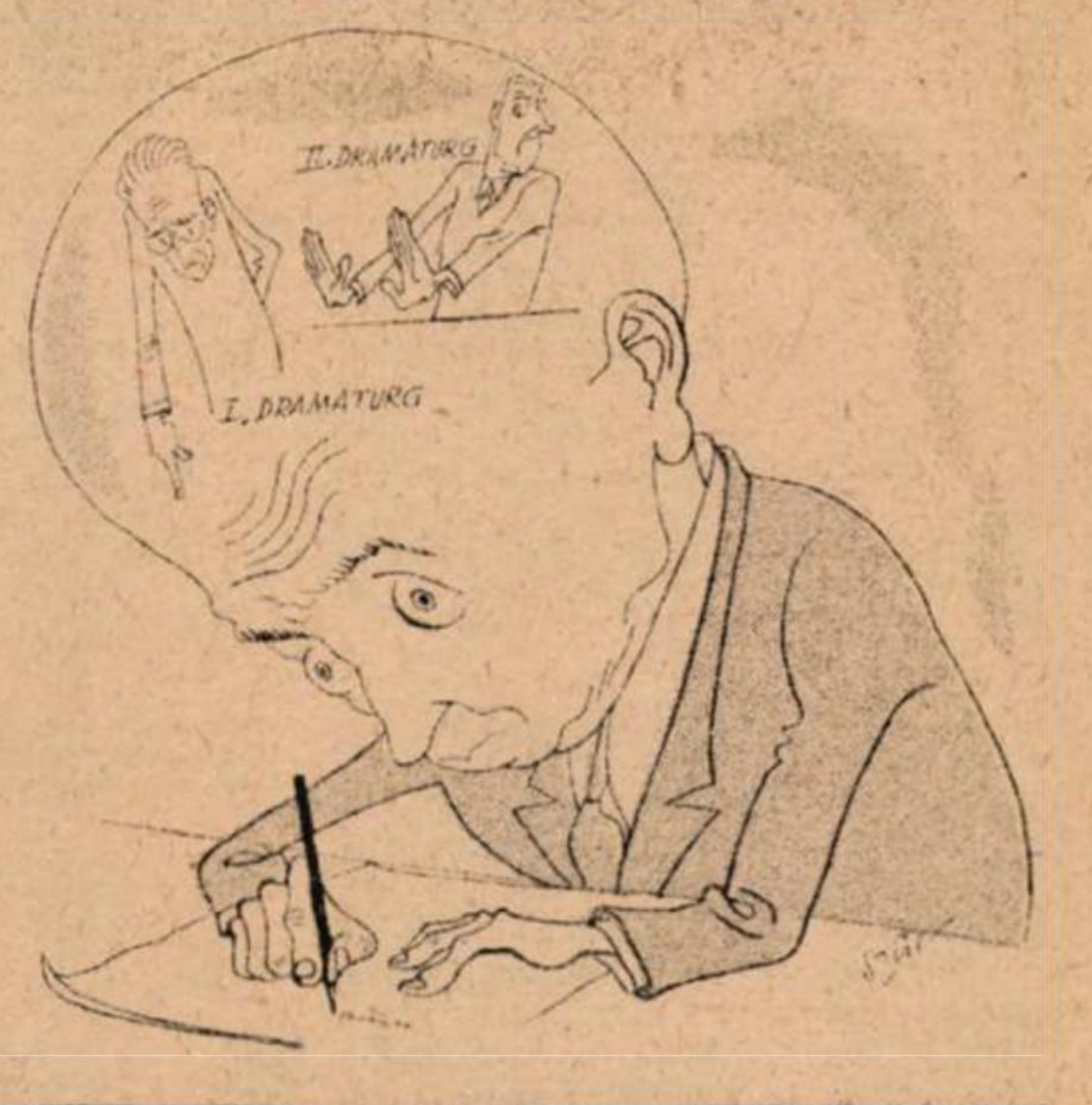

Apu, hogy megy be

Margitka, mint már többizben említettem, különleges gyerek, de azért ő sem kivétel a természet vastörvényei alól. Ő is, mint a többi pesti gyerek, tíz és kilencven év között, reggeltől estig azt hajtogatja az eszelősök következetességével, hogy apu hod megy be az a nagy elefánt az oroszlán barlangjába. Amikor először tette fel a kérdést, csengő énekszóban, naivul megmagyaráztam neki, hogy sehogy, kislányom, az elefántnak a legkisebb gondja is nagyobb annál, mint hogy bemenjen az oroszlán barlangjába, részben azért, mert az elefántnak van annyi esze, hogy tudja, hogy nem fér oda be, részben pedig azért, mert egyáltalán nem érdeklik őt az oroszlánok. Azt hittem, hogy ezzel a kérdés megnyugtató módon tisztázást nyer, de a következő pillanatban újra felhangzott a dal: apu hod megy be? És ez már így megy hosszú hetek óta. Én tehát most e helyen nyílt levelet intézek az elefánthoz, hogy egyszersmindenkorra véget vessünk ennek a szörnyű hercehurcának. Ime:

Kedves elefánt!

A Ludas Matyi nagy nyilvánossága előtt közlöm önnel, hogy fantasztikus és mondvacsinált problémájával sikerült megbolygatnia egy város nyugalmát. Ha önnek valóban elment az esze és valóban be akar menni az oroszlán barlangjába, akkor legyen annyi tisztesség önben, hogy ennek módozatait maga keresse meg és ne vonjon bele egy egész várost, sőt egy egész országot. A méltányosságára appellálok: hogyan hangzanék az, ha én egész nap azt énekeltetném szerte a városban, hogy apu hogy megy be az a nagy újságíró abba a kis szerkesztőségi liftbe? Nem, ez határozottan méltánytalan dolog az ön részéről, szerénytelen dolog a közt az ön magánügyeivel terhelni, még akkor is helytelen, ha a dolog az ön megkérdezése nélkül történt, mert akkor is módjában lett volna közbelépni, irhatott volna a Rádiónak egy pár sort, hogy kérem, nekem eszemágában sincs bemenni az oroszlán barlangjába, de ha eszembe jut ilyesmi, akkor majd megoldom a dolgot, bízzák csak rám. Mondom, ennyit a méltányosság legelemibb követelményei alapján megirhatott volna és egy ilyen nyilatkozattal véget vethetett volna az egész kavarodásnak, de nem, önnek eszében sem volt ilyesmi, ehelyett csendesen röhög a karámjában azon, hogy immár egy egész város őrjöngve tépelődik az ön problémáján...

Itt tartottam a kéziratban, amikor bejött a szobába Margitka. Kinyitotta a száját.

— Tudom, kislányom — intettem le. — Hod megy az a nagy elefánt az oroszlán barlangjába...

— A dehogy — legyintett Margitka. — Az már a kisujjamban van...

— Nem ezt akartad énekelni?

— Nem! Most azt, hogy apu pincébe hogyan megy a zsiráf, hogyha fát kell hozni néki... De együtt!

No, nem baj, ezt még elénekelem, aztán a zsiráfnak is irok egy nyiltlevelet.

Gergely Miklós

Ludas Matyi A TÖRÖKSZENTMIKLÓSI GÉPÁLLOMÁSON

IRTA: Gergely Miklós
RAJZOLTA: Szegő Gis

A törökszentmiklósi gépállomás tíz erőgéppel indult 1950-ben. Most már sokkal több benne az erő is és a gép is. Törökszenmiklós község azóta város lett és a tíz erőgépből 48 erőgép lett, pedig az erőgép nem fial tizet, mint a jó anyakoca. Azonkívül van tizenegy aratógépük is, egy kombájnjuk, tíz lókapájuk, két silótöltőgépük, két szelektoruk, negyvenkilenc cséplőgépük, negyven tárcsájuk, negyven ekéjük, hat kultivátoruk, húsz vetőgépük és sok más kisebb gépük. De mi nem a gépekkel akarunk foglalkozni ezúttal. Százhuszonöt dolgozója van a törökszentmiklósi gépállomásnak, inkább ezekkel fogunk foglalkozni. Hogy az erőgép erőt ad,, hogy az aratógép arat, a cséplőgép csépel és a silótöltőgép silót tölt, azt úgyis tudja mindenki, akinek egy kis mezőgazdasági szakismerete van. Azt is tudja mindenki, hogy most folynak a téli gépjavítások.

A gépállomás dolgozóiról és munkájukról lesz szó az alábbiakban. No, kezdjük! Először hadd mutassuk be egymásnak önöket: X. Y., a Ludas Matyi olvasója és Auerbach János, a törökszentmiklósi gépállomás dolgozója.

Ezek után indulhatunk.

A balszerencsés ember

1.

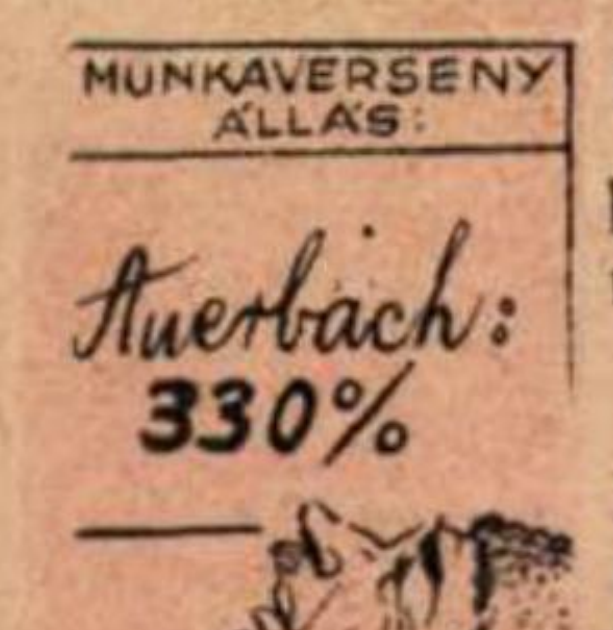

Auerbach János panaszkodik:

— Hogy énnékem milyen balszerencsém van!

— Ugyan!

— Debizony! A silózási munkában én lettem az első Szolnok megyében, s az egész évi tervemet 330 százalékra teljesítettem.

— Dehiszen ez nagyszerű!

— Hát nem mondom... De úgy gondoltam, hogy sikerül elérni a 340-et!

2.

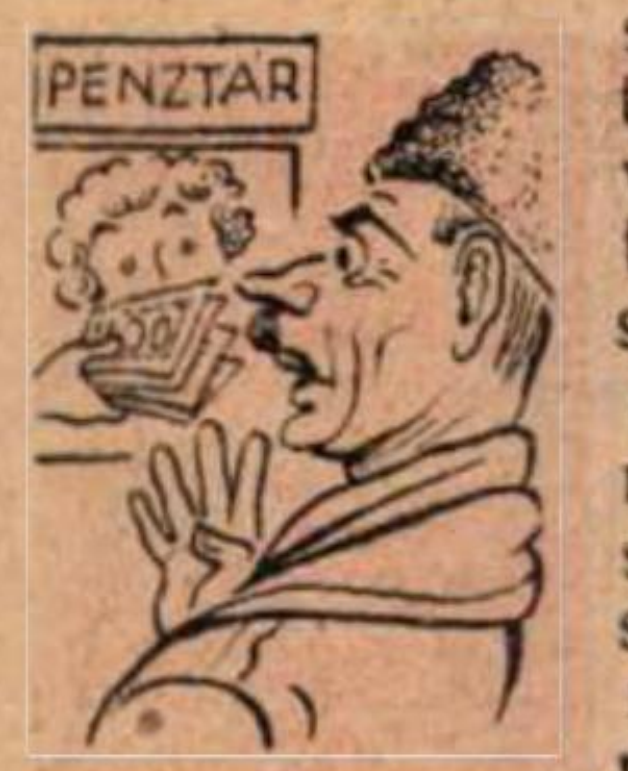

— De ez még semmi! — folytatja. — A multkor veszem fel a fizetésemet, hát nem stimmel. Újra megszámolom, megint nem stimmel. Megszámolom harmadszor, sehogy sincs rendben. Több ez, mondom a pénztárosnőnek, kerek 450 forinttal több, mint amennyi nekem jár. Mi ez? Nem tudom, mondja a pénztárosnő. Képzelheti, milyen ideges lettem! Nem akartam felvenni a fizetésemet...

— Hát ez tényleg balszerencse! S azóta se vette fel?

— De, aztán mindjárt felvettem, mert kiderült, hogy a 450 forint jutalom a jó munkámért. S aztán még 800-at kaptam a jó silózásért is, külön.

3.

Nagyot sóhajt Auerbach:

— De még az is az én balszerencsémhez tartozik, hogy december elején nem lehettem Törökszentmiklóson, éppen, amikor a legjobb kultúrműsor volt...

— Hát hol volt?

— Mátraházán. Ott üdültem két hétig. Életemben először voltam ott! Úgy éreztem magam, mint a hal a vízben. Hát nem vagyok én szerencsés ember?...

Mit látott Pápai?

Itt van éppen ellenőrizni Pápai Gábor, a szolnokmegyei gépesítési csoport körzeti mechanikusa. Mit látott Pápai?

Hát bizony nem valami örvendetes dolgokat. Azt látta, hogy nincs elég alkatrész a javításokhoz, mert a 240.000 forintos beütemezett előirányzatból csak 58.000 forintot vásároltak el. Az első félévben mindenféle felesleges dolgokat vettek, azután meg ültek a pénzen.

Ludas Matyi libája elhatározta, hogy megcsipkedi az igazgatót, aki ezért felelős.

— Hol van az igazgató? — sziszegte.

— Az igazgató? Bent van Szolnokon, a megyén, tanácskozáson.

— Utánamegyek s megkérdem, miért gazdálkodtak ilyen rosszul a pénzzel!

— Az nem sokat tud róla.

— Hát az nem tartozik az igazgató hatáskörébe?!

— Dehogynem! De ez már egy másik igazgató...

Egy törökszentmiklósi traktor zseniális ötlete

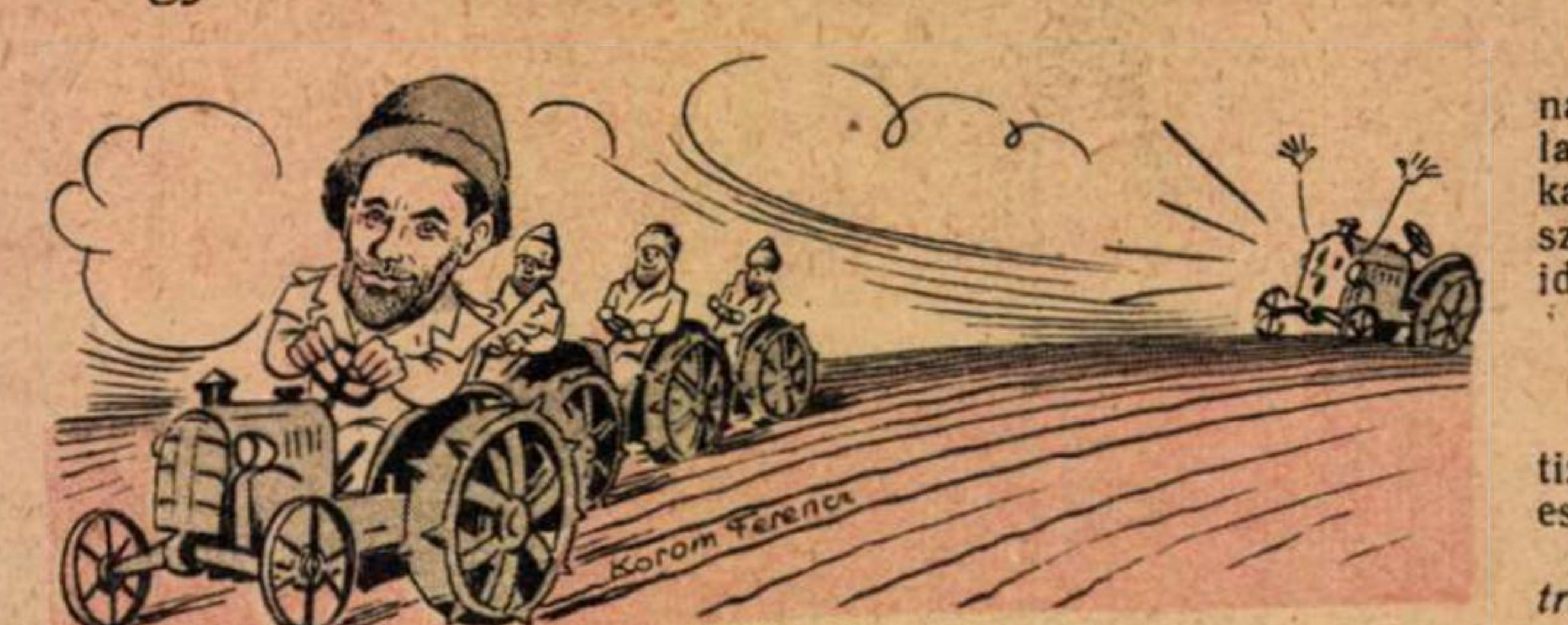

A törökszentmiklósi Szabadság termelőszövetkezet nem ad traktorost a gépállomásnak a szántáshoz, így aztán legutóbb is emberhiány miatt öt traktorra csak négy vezető jutott. A gépállomás Korom-brigádja emiatt csak 75 százalékra tudta teljesíteni az évi tervét. A képünkön látható ötödik traktor kétségbeesetten kiabál a többi négy után:

— Hé, várjatok meg! Utánatok megyek vezető nélkül! Rájöttem, hogy ez az egyetlen megoldás, ha a Szabadság termelőszövetkezetnek akarok dolgozni...

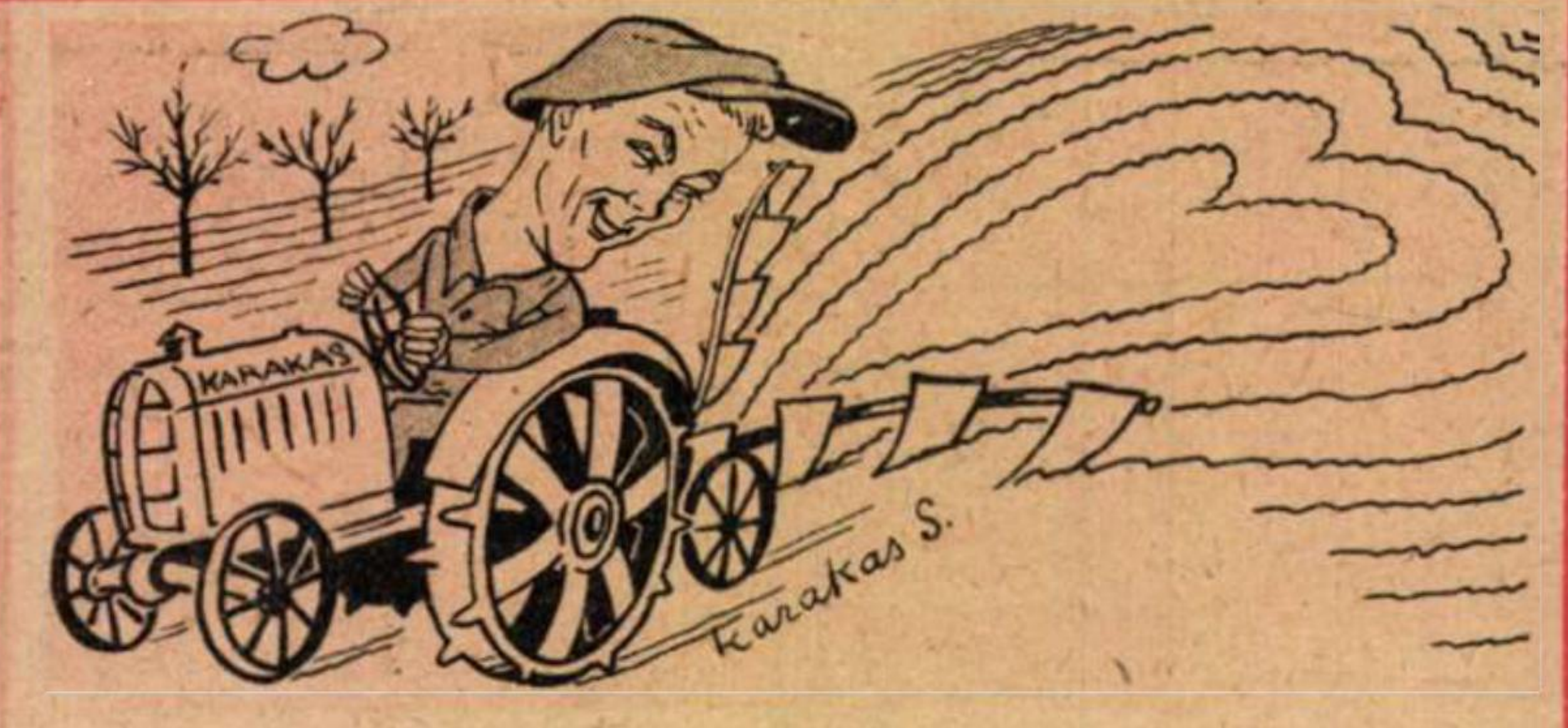

Gépállomási villámnovella

1.

Karakas Sándor traktoros és brigádirnok tizennyolc esztendős. Ott szántogatott a brigádjával a pusztapói, meg a szakállasi határban.

2.

Marika is ott szántogatott a pusztapói, meg a szakállasi határban. Így hozta magával a sors.

Illetve a gépállomás terve.

3.

Jól ment a szántás, azt nem lehet mondani, hogy nem ment jól.

A végén megkérdezték Karakastól.

— No, mi az eredmény?

— Az eredmény? — mondta Karakas szórakozottan. — Vőlegény vagyok.

S mutatta a jegygyűrűt az ujján.

4.

— De hogyan történt a dolog?

— Hogyan történt? Hát, ahogy történni szokott! Az ember szánt, szánt s egyszerre csak azon veszi észre magát, hogy megvan a százötven százalék s ott a jegygyűrű az ujján.

5.

Ősszel lesz a lakodalom. Sándor meg Marika a Ludas Matyit is meghívták rá.

Amelyik olvasónk véletlenül arra jár, azt is szívesen látják.

Ezek azok a városi bundák,

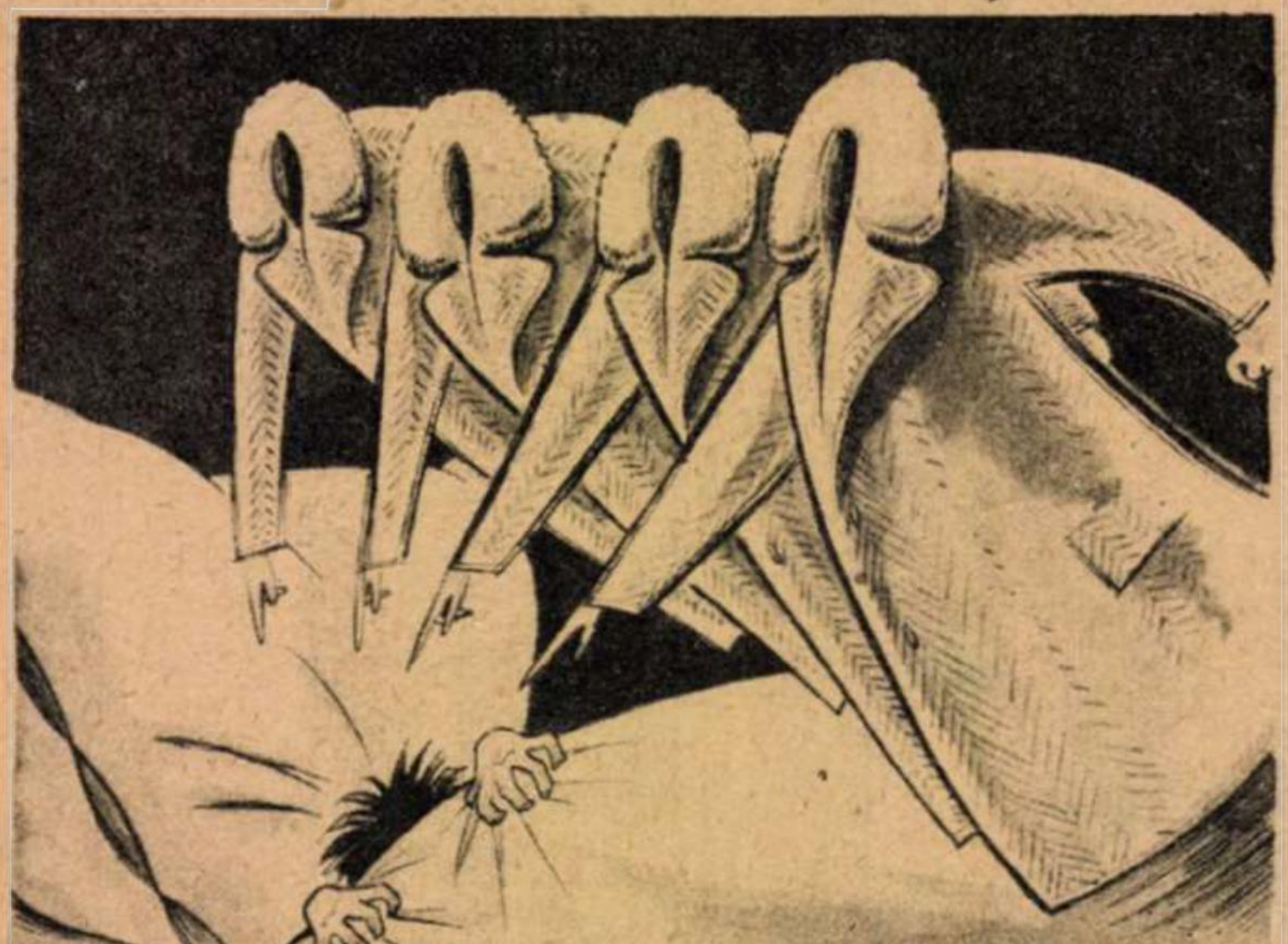

amelyeket a leváltott igazgató a vezetőségnek vett, ahelyett, hogy abból a pénzből is téliruhát vett volna a traktorosoknak. Nem csuda, hogy a bundák még álmában is kísértik.

Mit erősít Cser Lajos?

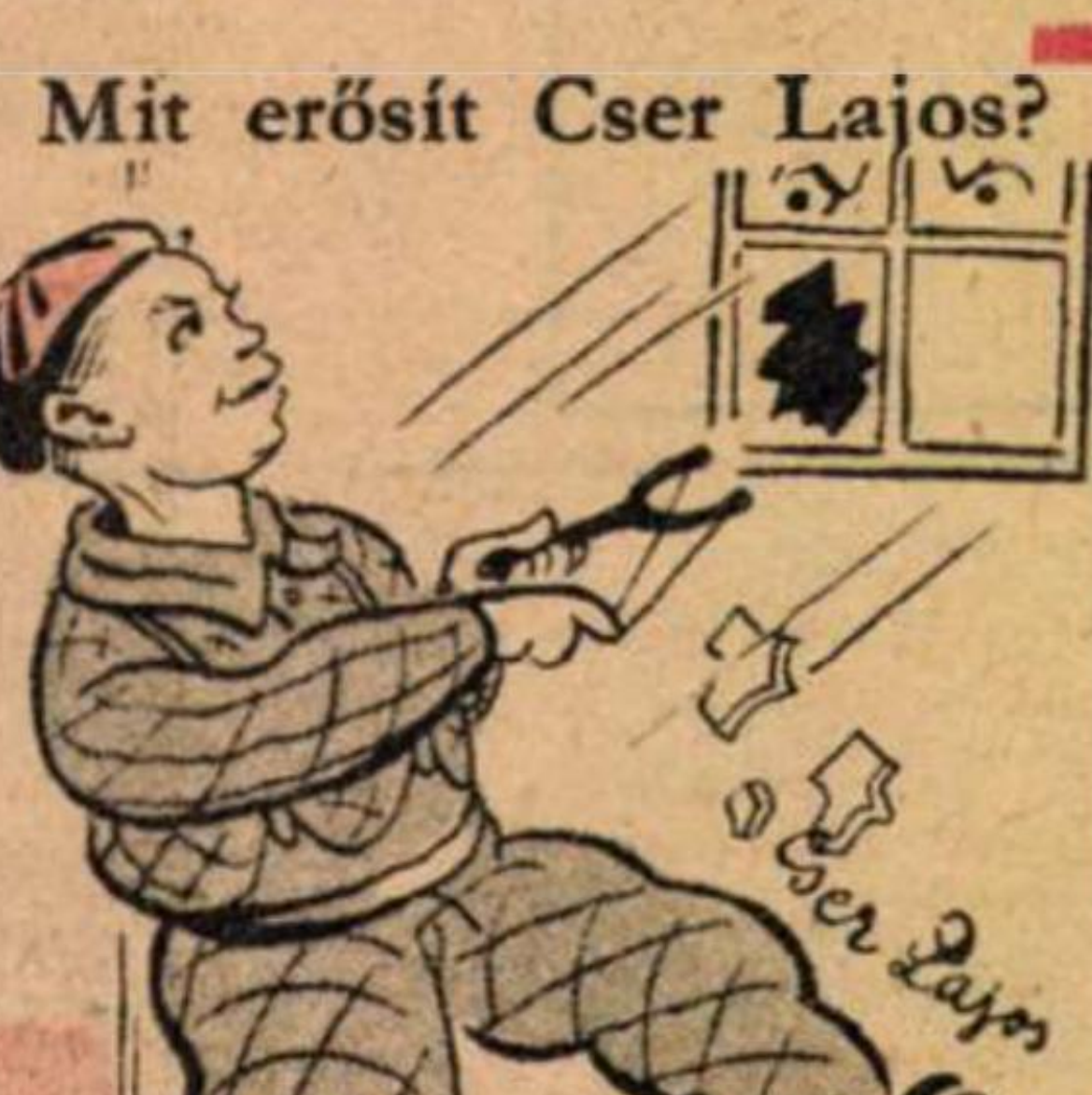

A törökszentmiklósi fiatalok mind erősítenek valamit. Az egyik a kultúrmunkát, a másik a sportéletet és így tovább. Cser Lajos is, aki csúzlival kilőtte a brigádszállás ablakát, erősít valamit: mint kivétel, azt a szabályt erősíti, hogy a törökszentmiklósi fiatalok mind derekasan dolgoznak.

A sokoldalú Barta

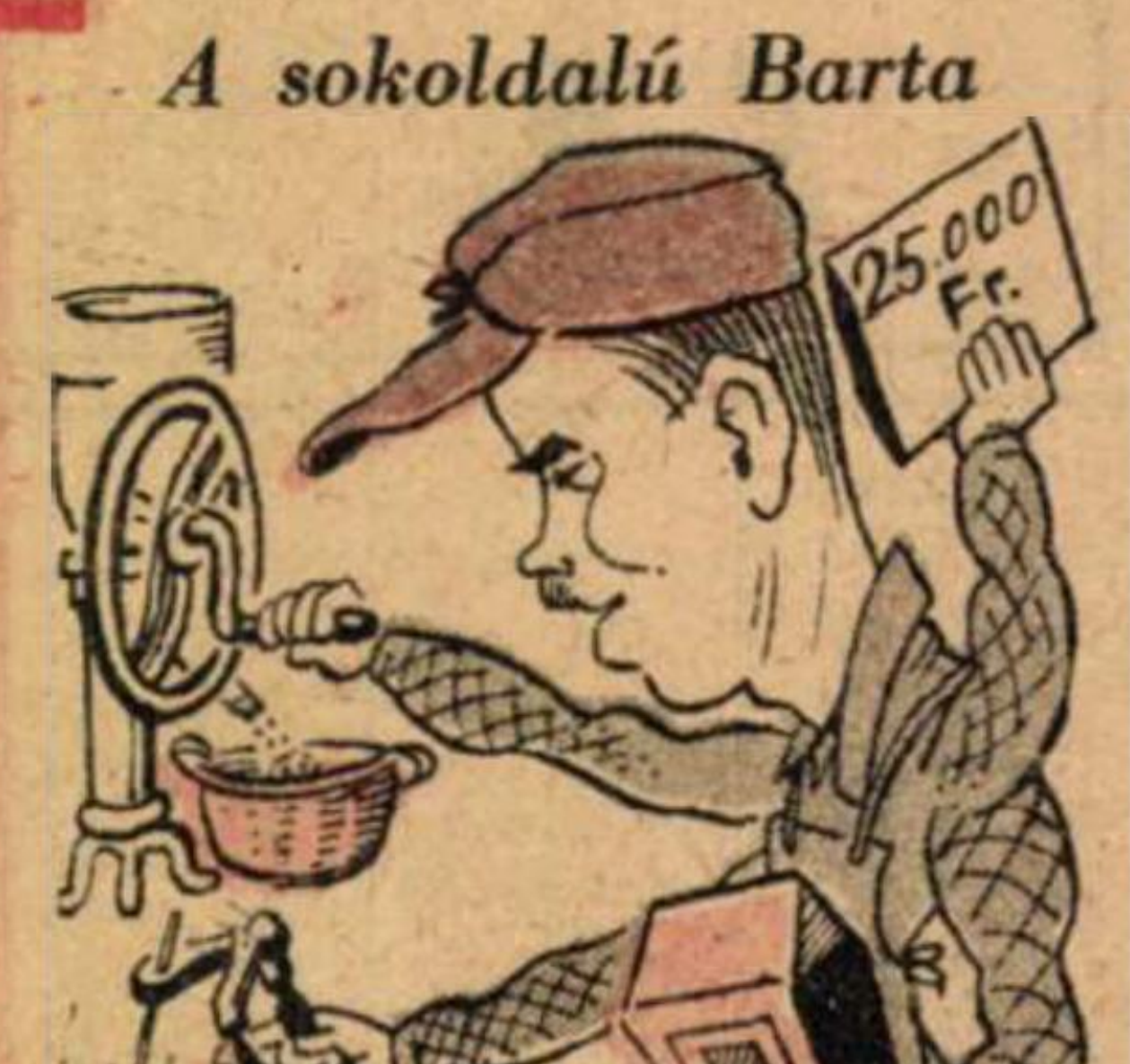
25.000 Ft.
Barta J.

Barta József, aki délelőtt hegeszt, délután darál, de még arra is szakított magának időt, hogy 25.000 forintot nyerjen a Békekölcsönön.

Hogyan lettem traktoros?

Szikrázóan süt be a téli nap a nagy szerelőműhelybe, fiatalok állanak a gépek mellett, kezükben kalapács, a szájukon nóta. Mennyi szép kislány! Hogy kerültek ezek ide?

Fejes Marika

tizenhat éves, itt van már három esztendeje.

— Ellenezték a szülei, hogy traktoros legyen?

— Anyukám hozott ide kézenfogva.

— Mit csinál, amikor nem traktorozik?

— Menyasszony vagyok, a Szabad Ifjúságot olvasom, meg táncolok.

— Fellép?

— Csak táncban. Darabban nem. Attól még félek, pedig kértek. Olyan lámpalázam van, tudja.

Szilágyi Erzsébet

tizennégy éves, nyolc hónapja van a gépállomáson és 700 forintot keres egy hónapban.

— Tudja-e, kit hívtak Szilágyi Erzsébetnek?

— Hát aki a levelet írta.

— Milyen levelet?

— Hát a versben. A Mátyás anyja.

— Ki írta azt a verset, Erzsike?

— Ki is na? Arany János.

— Hogy lett traktoros, Erzsike?

— Láttam, hogy a barátnőimnek milyen jó a traktoron. Csakhogy előbb apukám nem akarta és anyukám akarta, aztán anyukám nem akarta és apukám akarta. De amikor hazajöttem Kisujszállásról a traktorosiskolából és meglátták a bizonyítványomat, akkor már mind a ketten akarták...

Matykó Julika

úgy nevet, hogy majd a könnye potyog belé:

— Nálunk volt csak cifra! Azt mondtam: Traktoros leszek! Azt mondta a két bátyám: Nem leszel te traktoros! Akkor azt mondtam a Marikának meg az Erzsinek: Főzzétek meg a bátyáimat! Jól van, eljöttek mind a lányok, azt látta volna! Addig zsizsegtek a bátyáimnak, addig kacsintgattak rájuk, ameddig olyan puha lett mind a kettő, mint a vaj. Mehetsz már traktorosnak Juli, ha akarsz — mondták, amikor a lányok elmentek, de még akkor is néztek utánuk s kérdezték, mikor jönnek el megint, megbeszélni a dolgokat.

Ujlakán Erzsébet

tizenhét éves, de már három különböző iskolát elvégzett, most megy a negyedikre, az öthónapos brigádvezető iskolára.

— Hogy lett traktoros, Erzsike?

— Szeretem a gépet, meg a könyvet.

— Milyen könyveket szeret?

— Az „Új barázdát szánt az eke", az a kedvenc könyvem.

Földházi Eszter

tizenötéves. Azt mondja:

— Én az Anyát szeretem.

— Az édesanyját?

— Persze, de most a Gorkij könyvét gondoltam. Az édesanyám különben nem akart traktorosnak engedni. Az apám meg a bátyám beszélték rá. De most már ő a legbüszkébb rám...

Poczai Évának

nevet a szeme-szája:

— Nekem azt mondta anyus: Menj, lányom, traktorra! Az a jó!

— Csak úgy eszébejutott neki?

— Csak úgy eszébejutott neki, mert én folyton kértem...

Ajtai Éva

a legöregebb. Bizony, tizennyolc esztendős már.

— Ne azt kérdezze az elvtárs, hogy én hogy lettem traktoros! Azt kérdezze inkább, hogy lett traktoros az a három kislány, aki most nincs itt.

— No, hogy lett?

— Úgy, hogy én behoztam őket...

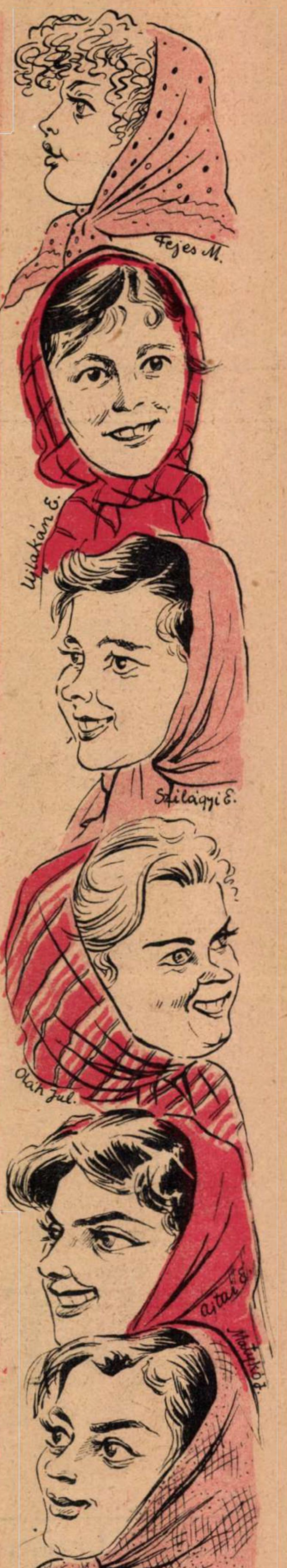
Fejes M.
Ujlakán E.
Szilágyi E.
Olah Jul.
Ajtai É.
Matykó J.

Jövő héten:
A takarékosságról

LUDAS MATYI. — Főszerkesztő: **GÁBOR ANDOR.** — Felelős szerkesztő: **GÁDOR BÉLA.** — Szerkesztő: **TABI LÁSZLÓ.** — A kiadásért felel: a Lapkiadó Vállalat igazgatója. — Szerkesztőség: VII., Lenin-krt. 9—11. Telefon: 222-271, 221-293. — Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt. 9—11. Telefon: 221-285. — **Terjeszti Posta Központi Hírlap Iroda U. V. Előfizetés, személyes ügyfélszolgálat: V., József nádor-tér 1. Telefon: 183-022, 180-850.** — Budapesti Szikra Nyomda, V., Honvéd-utca 10. — **Felelős vezető Lengyel Lajos igazgató.** — Példányszám: 257.000.